

Amerykańsko-białoruskie negocjacje. Zwolniono 123 więźniów, poruszono kwestię Litwy

Fot. EPA-ELTA

Po wizycie wysłannika Donalda Trumpa, Johna Cole'a, w Mińsku reżim zwolnił 123 więźniów politycznych. Podczas rozmów amerykańsko-białoruskich poruszona została też boląca Litwę kwestia meteobalonów. Według Cole'a, Łukaszenka obiecał problem rozwiązać. Litewscy politolodzy są jednak ostrożni w prognozach. »6-7

„Polak Roku 2025”. Rozmowa z Beatą Pietkiewicz »8-9

„Polak Roku 2025”. Rozmowa z Aliną Ewelina Kieżun »14-15

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.łapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

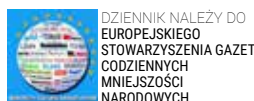
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adaptacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbiedzne z opinią redakcji.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Delegacja Kancelarii Prezydenta RP odwiedziła Rudominę i Bujwidze w rejonie wileńskim

Honorata Adamowicz

9 grudnia w podwileńskim Rudominie i Bujwidzach gościła delegacja Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Podczas spotkań z lokalnymi społecznościami zostały omówione aktualne kwestie oraz tematy istotne dla mieszkańców.

Wśród gości znaleźli się: kapelan prezydenta RP, ks. prof. Jarosław Wąsowicz oraz przedstawiciele Kancelarii Prezydenta RP – podsekretarz stanu Mateusz Kotecki, zastępca dyrektora centrum obsługi Sebastian Marciniak oraz dyrektor gastronomii Łukasz Mieczkowski.

WRAŻENIA Z RUDOMINA

— To moja pierwsza wizyta na Wileńszczyźnie i muszę przyznać, że wyjeżdżam stąd z ogromnym wzruszeniem i podziwem — mówił Mateusz Kotecki w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”. — Już od pierwszych chwil widać, jak silnie bije tu polskie serce. Występ zespołu w Rudominie, zaangażowanie dzieci, młodzieży i dorosłych, jest żywym świadectwem tego, że polska kultura i tradycja są tu codzienną praktyką, a nie tylko wspomnieniem.

— Patrząc na młodych ludzi, którzy z dumą tańczą, śpiewają i mówią po polsku, trudno nie poczuć odpowiedzialności — za dziedzictwo, które zostało przekazane kolejnym pokoleniom i wymaga realnego wsparcia. Wizyta stała się więc przestrzenią do słuchania, rozmowy i reagowania na potrzeby lokalnej społeczności — dodał podsekretarz Stanu Kancelarii Prezydenta RP.

WIZYTA W BUJWIDZACH

Szczególnym momentem wizyty była wizyta w Bujwidzach. Tam lokalna społeczność przedstawiła konkretne oczekiwania i wyzwania. Padła m.in. kwestia kościoła parafialnego pw. św. Jerzego, który wymaga pilnej troski i kompleksowej renowacji.

— Po rozmowach z przedstawicielami samorządu padła jasna deklaracja: temat zostanie dokładnie rozpoznany po stronie Kancelarii Prezydenta RP. Rozpocznie się dialog z lokalnymi władzami, by sprawdzić, w jaki sposób możliwe jest realne wsparcie działań na rzecz odnowienia kościoła i kaplicy — dodał Mateusz Kotecki.

Podsekretarz stanu podkreślił również, że wizyta to początek dalszej współpracy opartej na dialogu i wspólnym działaniu na rzecz zachowania lokalnego dziedzictwa.

PODZIĘKOWANIA KAPELANA

Kapelan Prezydenta RP, ks. prof. Jarosław Wąsowicz, dziękował za możliwość spotkania z lokalną społecznością.

„To miejsce jest mi szczególnie bliskie. Mam tu rodzinę, a od dziecka przyjeżdżam na Wileńszczyznę. Najbardziej porusza mnie jednak wasze świadectwo trwania przy polskości. W trudnych warunkach potrafiliście ocalić to, co dla nas najważniejsze: język, kulturę, historię, tradycję i wiarę” — mówił ks. Wąsowicz.

Kapelan podkreślił znaczenie edukacji i inicjatyw kulturalnych, takich jak Zespół Pieśni i Tańca „Rudomianka”, które są świadectwem żywej polskości. „Za to wszystko składamy wam ogromne podziękowania

i prosimy: trwajcie w tym dalej. My, na ile będziemy mogli, będziemy spłacać ten dług wdzięczności. Bóg zapłać wam wszystkim” — mówił duchowny.

WSPARCIE I PREZENTY

Delegacja wyraziła gotowość wsparcia w poszukiwaniu rozwiązań dla prac remontowych dachu i okien kościoła w Bujwidzach. Przywiozła także świąteczne upominki dla Zespołu Pieśni i Tańca „Rudomianka”, podkreślając znaczenie pielęgnowania polskiej tradycji i kultury wśród dzieci i młodzieży.

Doradca mera, Edward Kiejzik, występując w imieniu mera rejonu wileńskiego, Roberta Duchniewicza, serdecznie podziękował wszystkim gościom za okazane zainteresowanie sprawami lokalnej społeczności oraz troskę o jej potrzeby. Podkreślił, że stałe wsparcie ze strony Polski, zarówno w wymiarze finansowym, jak i organizacyjnym, ma kluczowe znaczenie dla zachowania polskiej tożsamości kulturowej, edukacji i działalności społecznej na Wileńszczyźnie. Dodał również, że mer rejonu wileńskiego wysoko ceni sobie te relacje i liczy na ich dalszy rozwój, mając na uwadze dobro mieszkańców oraz wspólne wartości obu społeczności.

W spotkaniu uczestniczyli również: doradczyni administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego Janina Girucka, starosta Bujwidz Dariusz Mikulewicz, główna specjalistka Wydziału Oświaty Renata Cytacka oraz dyrektor Centrum Kultury w Rudominie Wioleta Cereszka.

Rys. Władysław Mickiewicz

Interfax-Ukraina: Prawie trzy czwarte Ukraińców za planem pokojowym

Prawie trzy czwarte Ukraińców gotowych jest poprzeć plan pokoju, który m.in. obejmowałby zamrożenie sytuacji na linii frontu z gwarancjami bezpieczeństwa bez oficjalnego uznania okupowanych terytoriów za część Rosji; 14 proc. stanowczo go odrzuca — podała w poniedziałek agencja Interfax-Ukraina.

Sondaż w tej sprawie przeprowadził Kijowski Międzynarodowy Instytut Socjologii (KMIS) od 26 listopada do 13 grudnia br.

„Jeszcze większy odsetek respondentów (75 proc.) odrzuca plan, który między innymi obejmowałby wycofanie wojsk z Donbasu, ograniczenia (liczebności) ukraińskiej armii, a jednocześnie nie zawierałby konkretnych gwarancji bezpieczeństwa. Tylko 17 proc. Ukraińców jest gotowych na taką wersję pokoju” — napisała Interfax-Ukraina.

Jedynie 9 proc. Ukraińców oczekuje, że wojna za-

W spotkaniu delegacji USA i Ukrainy uczestniczyli Steve Witkoff, prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski oraz Jared Kushner, zięć prezydenta USA Donalda Trumpa.

kończy się do początku 2026 r. We wrześniu było ich 18 proc. Tylko 14 proc. oczekuje jej zakończenia przynajmniej w pierwszej połowie 2026 roku; we wrześniu było 15 proc.

Jedynie jedna czwarta Ukraińców liczy na zakończenie wojny w relatywnie niedalekiej perspektywie. Natomiast 11 procent mówi o drugiej połowie 2026 roku (wcześniej 12 proc.), a 32 proc. — o 2027 roku i później (było tyle samo). Co trzeci respondent odpowiedział: „nie wiem”.

Jednocześnie większość Ukraińców (63 proc.) nadal

odpowiada, że są gotowi znośić wojnę tak długo, jak będzie to konieczne; we wrześniu było 62 proc.

Z kolei specjalny wysłannik USA Steve Witkoff powiedział, że „osiągnięto znaczny postęp” podczas niedzielnych rozmów w Berlinie między delegacją ukraińską i amerykańską na temat najnowszych działań zmierzających do zakończenia wojny z Rosją.

W spotkaniu delegacji USA i Ukrainy uczestniczyli Steve Witkoff, prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski oraz Jared Kushner, zięć prezydenta USA Donalda Trumpa.

„Przedstawiciele przeprowadzili pogłębione rozmowy... osiągnięto znaczny postęp i spotkają się ponownie jutro rano” — napisał Witkoff w poście na X.

Szczegóły rozmów w Berlinie nie są znane. Negocjacje kontynuowano w poniedziałek.

PAP

Imieniny

16 grudnia

Agrykola, Ananiasza, Adelajdy, Albina, Aliny, Dytera, Euzebiusza, Konkordiusza, Marii, Sebastiana, Wolisława, Zdzisława

17 grudnia

Begi, Floriana, Jana, Łazarza, Łukasza, Modesta, Olimpji, Wiwina, Żerosława, Żyroslawa

Cytat dnia

„Byłoby dobrze, gdyby panowie (Donald) Trump, (Emmanuel) Macron, (Friedrich) Merz, (Keir) Starmer, (Wołodymyr) Zełenski, (Władimir) Putin uzgodnili rozejm i postawili sobie taki cel, że w tę smutną rocznicę agresji Putina na Ukrainę 24 lutego, ta wojna zostanie zakończona, a wszystkie strony otrzymają gwarancje bezpieczeństwa” — oświadczył premier Czech Andrej Babisz.

Liczba dnia

100 szwedzkich bojowych

maszyn piechoty CV90 zamierza nabyć Litwa. Takie same bojowe maszyny razem z Litwą mają także nabyć także Finlandia, Szwecja, Estonia, Norwegia oraz Holandia. Sprzęt do litewskiego wojska ma zacząć być dostarczany od 2028 r.

Rejon wileński się zmienia: inwestycje UE otwierają nowe możliwości dla mieszkańców

Rejon wileński dynamicznie się rozwija i przechodzi istotne metamorfozy, a wsparcie finansowe z Unii Europejskiej (UE) odgrywa kluczową rolę w tym postępie. Środki te kierowane są na rozbudowę usług społecznych, poprawę infrastruktury edukacyjnej, rewitalizację dziedzictwa kulturowego oraz tworzenie bardziej przyjaznego otoczenia w różnych gminach rejonu. Realizowane projekty odpowiadają na potrzeby lokalnych społeczności i pomagają kształtować zrównoważoną przyszłość rejonu.

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

W rejonie wileńskim realizowany jest jeden z najważniejszych projektów infrastruktury społecznej — poszerzanie oferty mieszkań socjalnych, na którą przeznaczono ponad 3 mln euro. W gminie Niemież, we wsi Skojdziszki, planowana jest budowa nowego budynku z 40 mieszkaniami, z czego 30 przeznaczonych będzie dla grup szczególnie wrażliwych: osób z niepełnosprawnościami, rodzin wielodzietnych oraz osób cierpiących na ciężkie choroby przewlekłe.

Projekt ten ma pomóc zmniejszyć jeden z największych w kraju deficytów mieszkań socjalnych oraz poprawić warunki życia osób najbardziej potrzebujących wsparcia.

NOWE CENTRA I DOMY OPIEKI

Rozwija się również sieć usług społecznych — w gminie Pogiry powstaje nowe centrum dziennego pobytu dla osób z niepełnosprawnością intelektualną lub psychiczną. Wzmocni ono ofertę wyspecjalizowanych usług i poprawi dostępność wsparcia.

Aby zwiększyć dostępność długoterminowej opieki społecznej dla osób starszych, w miejscowości Stara Wieś (lit. Senasalis) w gminie Rukojnie, przy ul. Senasalis 79, planowane jest utworzenie domu opieki dla 40 osób. Wartość projektu wynosi 3,7

mln euro, z czego 1,1 mln euro stanowią środki UE, 0,77 mln euro pochodzi z budżetu państwa, a pozostałe 1,8 mln euro finansuje samorząd.

„W rejonie wileńskim zapotrzebowanie na długoterminowe usługi opieki społecznej dla seniorów stale rośnie, dlatego utworzenie nowej placówki w Starej Wsi jest ważnym krokiem w kierunku rozwoju usług społecznych i poprawy ich jakości. Tym projektem chcemy zapewnić starszym osobom niezbędną pomoc i wsparcie, umożliwić im zachowanie samodzielności, rozwijanie umiejętności oraz dalsze uczestnictwo w życiu społecznym” — mówi mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz.

NACISK NA OCHRONĘ ZDROWIA

Równolegle z inwestycjami w infrastrukturę społeczną usprawniana jest również opieka zdrowotna. W tym celu realizowany jest projekt „Wdrożenie modelu działania Centrum Zdrowia Samorządu Rejonu Wileńskiego”, którego wartość przekracza 835 tys. euro. Zakłada on zastosowanie innowacyjnego, holistycznego podejścia do opieki nad pacjentami cierpiącymi na choroby przewlekłe.

W planach zarówno przychodni w Niemenczynie, jak i Polikliniki Rejonu Wileńskiego znajduje się wprowadzenie zintegrowanych modeli

świadczenia usług, zakup nowego sprzętu medycznego oraz organizacja szkoleń dla pacjentów i specjalistów. Dzięki tym działaniom możliwe będzie skuteczniejsze zarządzanie chorobami przewlekłymi oraz poprawa jakości życia pacjentów.

WIĘCEJ MIEJSC DO NAUKI DLA DYNAMICZNIE ROSNĄCEJ SPOŁECZNOŚCI

Obecnie do Gimnazjum im. św. Rafała Kalinowskiego w Niemieżu uczęszcza 647 uczniów, w placówce brakuje natomiast ponad 200 miejsc. W związku z tym, zgodnie ze strategią zrównoważonego rozwoju miasta Wilna, planowana jest przebudowa istniejącego budynku oraz budowa 3 tys. mkw. nowego skrzydła. Znajdą się w nim trzy grupy przedszkolne i dwanaście klas początkowych, co zapewni potrzebne miejsca zarówno dla obecnych, jak i przyszłych uczniów.

Wartość projektu wynosi 4 mln euro, z czego 2 mln euro to środki z funduszy UE, 1,4 mln euro pochodzi z budżetu państwa, a 0,6 mln euro zapewni samorząd.

„Niemież jest jednym z najszybciej rozwijających się pod względem liczby ludności obszarów rejonu wileńskiego.

Coraz więcej nowych mieszkańców osiedla się właśnie tutaj.

5.>>

Dostosowanie Geograficznego Centrum Europy do celów społecznych i turystycznych

W Geograficznym Centrum Europy znajdującym się w rej. wileńskim, planuje się utworzenie miejsca, w którym można uczyć się zarówno w sposób formalny, jak i nieformalny. Jego głównym celem jest rozwijanie umiejętności z nauk ścisłych oraz zachęcanie uczniów i dorosłych do poznawania zawodów związanych z tymi dziedzinami.

Przewidziano budowę nowoczesnego obiektu, parkingu oraz interaktywnych ścieżek edukacyjnych.

W projekcie uczestniczą samorządy: miasta Wilna oraz rejonów szynwileńskiego, sołecznickiego, wilkomierskiego i elektryńskiego.

Wspólna umowa o współpracę już podpisana, niebawem mają się rozpocząć prace projektowe. Realizacja projektu potrwa do 2029 roku.

Inwestycje: ponad 7,5 mln EUR
(środki UE, samorządowe oraz fundusze wspólne)

Wizualizacja szacunkowa przy użyciu satelitarnej inteligencji

4.>>

Dlatego naszym celem jest zwiększenie liczby miejsc w placówkach oświatowych oraz zapewnienie nowoczesnego, dostępnego i wysokiej jakości środowiska edukacyjnego dla mieszkańców tej gminy” — zaznacza Robert Duchniewicz.

NOWA PRZESTRZEŃ DLA NAUKI W GEOGRAFICZNYM CENTRUM EUROPY

W ramach projektów funkcjonalnej strefy regionu wileńskiego planowana jest budowa obiektu przeznaczonego do działalności edukacji formalnej i nieformalnej przy Geograficznym Centrum Europy, znajdującym się w rejonie wileńskim. Inwestycja ma na celu rozwijanie kompetencji w naukach ścisłych, popularyzację zawodów technicznych oraz poprawę wyników z matematyki, IT i geografii.

W ramach projektu zostanie również zagospodarowany teren: powstanie parking oraz interaktywne ścieżki edukacyjne dla odwiedzających. Nowe centrum ma przekształcić to symboliczne miejsce w realną przestrzeń nauki, badań i zdobywania doświadczeń, łączącą naukę, technologię i kreatywność. Celem jest, aby młodzież odkryła nauki ścisłe jako ciekawą i praktyczną dziedzinę, a dorośli — jako możliwość pogłębiania wiedzy i kompetencji.

Realizacja projektu potrwa do końca 2029 r. W tym czasie planuje się zainwestować ponad 7,5 mln euro pochodzących z funduszy UE, środków samorządowych oraz wkładu wspólnego.

OCHRONA DZIEDZICTWA HISTORYCZNEGO

Oprócz projektów społecznych i edukacyjnych w rejonie wileńskim wzmocniana jest również infrastruktura kulturowa — dąży się do odnowy miejsc historycznych oraz ulepszenia warunków turystycznych. W tym celu planowane jest przystosowanie do zwiedzania grodzisk w Niemenczynie i Mejszagole, wraz z uporządkowaniem ich otoczenia, co poprawi

dostępność i stworzy bezpieczną oraz wygodną przestrzeń dla odwiedzających.

„Grodzisko w Niemenczynie to ważna wartość historyczna, kulturowa i krajobrazowa naszego regionu, a grodzisko w Mejszagole to istotny świadek lokalnej historii, którego potencjał przez długi czas pozostawał niewykorzystany z powodu braków infrastrukturalnych. Przystosowując te obiekty do bezpiecznego i wygodnego zwiedzania, nie tylko zachowamy ich unikalne dziedzictwo, lecz także udostępnimy je społeczeństwu, dając każdemu odwiedzającemu możliwość podziwiania piękna i spokoju tego miejsca” — mówi mer Samorządu Rejonu Wileńskiego Robert Duchniewicz.

ZACHOWANIE NATURY I ROZWÓJ TERENÓW REKREACYJNYCH

Równoległe z pracami nad obiektami dziedzictwa historycznego w rejonie wileńskim prowadzone są działania na rzecz odnowy terenów przyrodniczych. W Suderwie planuje się zagospodarować i ożywić południowo-wschodni brzeg jeziora Vilnoja, przekształcając go w atrakcyjną, wielofunkcyjną przestrzeń rekreacyjną dla mieszkańców i turystów.

„Obecnie brzeg jeziora nie jest przystosowany do rekreacji — brakuje infrastruktury, plaża nie nadaje się do spędzania wolnego czasu, a wschodnia część terenu oraz dojścia do plaży pozostają zaniedbane. Zachowując naturalne środowisko, chcemy stworzyć bezpieczną, atrakcyjną i zrównoważoną przestrzeń publiczną, w której mieszkańcy będą

czuli się mile widziani” — akcentuje R. Duchniewicz.

Warto podkreślić, że przy tworzeniu przestrzeni publicznej brane będą pod uwagę kwestie środowiskowe, społeczne, ekonomiczne i kulturowe, tak aby była ona dostępna i dobrze wkomponowana w otoczenie. Szczególną uwagę poświęci się ochronie przyrody, rozsądnemu korzystaniu z zasobów naturalnych oraz aktywnemu udziałowi społeczności.

„Ten teren mógłby stać się miejscem, gdzie rodziny spędzają wartościowy czas razem — dzieci bawią się i poznają przyrodę, a dorośli odpoczywają w naturalnym otoczeniu. Wierzymy, że przestrzeń ta będzie dobrze współgrać z przyrodą i stanie się atrakcyjna zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających” — mówi dyrektor Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego Vytautas Vansavičius. Wraz z rozwojem rejonu wileńskiego i rosnącymi potrzebami mieszkańców samorząd planuje również nowe projekty w ramach strategii rozwoju lokalnego na lata 2023–2028. Wśród planowanych inwestycji znajdują się: boisko sportowe w Zujunach oraz renowacja budynku kultury w Kosmowszczyźnie (lit. Kasmiškės). Projekty te pokazują, że inwestycje UE nie ograniczają się jedynie do dużych miast — wprowadzają też realne zmiany w rejonach, wzmocniają lokalne społeczności i poprawiają jakość życia mieszkańców.

Samorząd Rejonu Wileńskiego

Zam. 2883

**Finansuoja
Europos Sąjunga**

Amerykańsko-białoruskie negocjacje. Zwolniono 123 więźniów, poruszono kwestię Litwy

Antoni Radczenko

Wysłannik Donalda Trumpa John Cole, po wizycie na Białorusi, oświadczył, że Łukaszenka postara się rozwiązać problem z balonami. Politolog Mariusz Antonowicz twierdzi, że na razie trudno prognozować, jak będą się rozwijały relacje Litwy z Białorusią.

Po wizycie specjalnego wysłannika Donalda Trumpa ds. Białorusi Johna Cole'a w Mińsku reżim zwolnił 123 więźniów politycznych. Wśród zwolnionych są: Maryja Kalesnikawa, Wiktar Babaryka oraz laureat pokojowej nagrody Nobla Aleś Bialacki. W zamian na zwolnienie Stany Zjednoczone zniosły sankcje na białoruski potas.

SANKCJE USA I UE

Białoruś jest jednym z największych producentów soli potasowej na świecie. „Rozmawialiśmy o wojnie między Ukrainą a Rosją, o Wenezueli. O tym, jak iść naprzód na drodze do zbliżenia między USA a Białorusią, aby znormalizować stosunki. To jest nasz cel” — komentował przed kilkoma dniami Cole.

Zniesienie sankcji przez USA jest ważną decyzją dla Białorusi, tym niemniej, nadal będzie musiała eksportować nawozy potasowe przez porty w Rosji. Dopóki są nałożone sankcje unijne, to dla Białorusi porty na Litwie, Łotwie lub Polsce pozostają zamknięte.

Szef litewskiej dyplomacji oświadczył, że na dany moment nic nie zmieniło się, jeśli chodzi o zakaz tranzytu przez nasz kraj. „To oznacza, że sankcje UE nadal obowiązują i mają zastosowanie zarówno do importu, to jest do zawierania umów z przedsiębiorstwami, jak i do tranzytu. W tej sprawie mieliśmy już oficjalną wykładnię i kwestia ta została rozstrzygnięta. Takiej działalności nie można prowadzić ani na Litwie, ani przez porty łotewskie, ani przez porty polskie, jak często celowo fałszywie

Amerykanie poprzez Węgry mogą próbować zablokować sankcje unijne — twierdzi Mariusz Antonowicz

twierdzą w litewskiej przestrzeni publicznej niektórzy politycy. Nie wolno tego robić. Sankcje UE pozostają w mocy” — oświadczył w rozmowie z LRT Kęstutis Budrys.

RELACJE Z SĄSIADAMI

W trakcie rozmów amerykańsko-białoruskich była poruszona również kwestia balonów meteorologicznych, które naruszają przestrzeń powietrzną Litwy i zakłócają pracę wileńskiego lotniska. „On niedawno zgodził się zrobić wszystko, co w jego siłach, aby zatrzymać balony” — powiedział Cole agencji informacyjnej Reuters, dodając, że jego zdaniem białoruski dyktator chce naprawdę naprawić sytuację. „Sądzę, że to jeszcze potrwa, ale sądzę, że to można rozwiązać. On chce normalnych relacji ze swymi sąsiadami. W tym mnie zapewnił” — dodał wysłannik Donalda Trumpa.

Budrys podkreślił, że wynik rozmów w Mińsku jest osiągnięciem litewskiej dyplomacji.

„Dążyliśmy poprzez nasze wysiłki dyplomatyczne w rozmowach z przedstawicielami Stanów Zjednoczonych do tego, aby ten temat został włączony do toczących się

negocjacji i rozmów między USA a Białorusią. I tak się stało. Rozmowy prowadzono z zespołem jeszcze przed wyjazdem do Mińska. Jak wiadomo, John Cole, specjalny wysłannik, spotkał się zarówno z prezydentem, jak i z premierem. Ja również kontaktowałem się z udającym się tam zespołem i w ten sposób mamy potwierdzenie, że ten temat był poruszany oraz że słowa, które zostały publicznie wypowiedziane przez specjalnego wysłannika po jego powrocie z Mińska — iż usłyszał obietnicę rozwiązania tego problemu — znajdują potwierdzenie w faktach” — oświadczył minister spraw zagranicznych Litwy.

Szef sejmowego Komitetu Spraw Zagranicznych Remigijus Motuzas poinformował media, że Litwa nie otrzymała żadnych próśb ze strony administracji Trumpa, aby znieść sankcje.

„Żadnych sygnałów nie było. Z drugiej strony, Litwa zajmuje bardzo twarde stanowisko wobec działań reżimu w Białorusi. Sądzę, że stanowisko zmieniło się również wśród naszych sojuszników z UE. Dlatego na danym etapie te kwestie nie są i nie będą omawiane” — podkreślił polityk.

6.>>

DWA WAŻNE MOMENTY

Czy faktycznie uzgodnienia strony amerykańskiej ze stroną białoruską są po myśli Litwy.

— Jeszcze nie wiadomo, mamy dwa ważne momenty. Nadal obowiązują sankcje europejskie i narodowe, które są kontynuowane. To oznacza, że białoruskie możliwości są ograniczone. Drugą ważną rzeczą jest to, że sankcje unijne są co pół roku przedłużane. W tym momencie pojawia się kwestia Węgier. Nie można wykluczyć, że Amerykanie poprzez Węgry będą próbowali zablokować sankcje unijne. Tu musimy poczekać do stycznia — ocenia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Mariusz Antonowicz, politolog z Instytutu Stosunków Międzynarodowych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego.

BALONY I PO CZOBUT

Podobnie wygląda sytuacja z balonami.

— Znowu musimy poczekać i zobaczyć, jak będzie dalej rozwijała się sytuacja. Teraz Litwa dalej zabiega o nowe sankcje względem Białorusi. Sądzę, że jest to robione po to, aby zobaczyć, jakie będą dalsze działania Mińska. Jeśli fak-

tycznie balony przestaną zakłócać litewską przestrzeń powietrzną, to wówczas Litwa może zrezygnować z nowych sankcji. Mnie się wydaje, że Budrys nie chce powtórzyć sytuacji z listopada, kiedy Litwa ponownie otworzyła granicę, a balony nadal latały. Teraz Litwa obrała taktykę, że nadal zabiegamy o nałożenie nowych sankcji, aby upewnić się, że Mińsk naprawdę zastopował wysyłanie balonów — podkreśla Mariusz Antonowicz.

Wśród zwolnionych w weekend więźniów politycznych nie było Andrzeja Poczobuta. Polskie MSZ podkreśliło, że nadal będzie zabiegało o uwolnienie białoruskiego Polaka z więzienia, gdzie przebywa od 2021 r. W roku 2023 białoruski sąd skazał go na osiem lat kolonii karnej.

„Cieszymy się, że wśród osób, które dziś odzyskują wolność, jest między innymi polski obywatel oraz Aleś Bialacki. To ważna i dobra wiadomość. Wraz z partnerami konsekwentnie działamy na rzecz uwolnienia Andrzeja Poczobuta” — napisał w sieciach społecznościowych szef resortu spraw zagranicznych RP Radosław Sikorski. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

Względem Białorusi, m.in. w sprawie eksportu nawozów potasowych, nadal obowiązują sankcje litewskie i unijne

Litwa rozszerza program bezpłatnych szczepień

Mieszkańcy Litwy w wieku od 50 do 60 lat zostali objęci bezpłatnym programem szczepień przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu — poinformowało Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC). Decyzję o rozszerzeniu granicy wiekowej podjęła Rada Krajowego Programu Profilaktyki Immunologicznej, kierując się zaleceniami ekspertów oraz analizą możliwości finansowych. Dotychczas szczepienia finansowane ze środków państwowych przysługiwały wyłącznie osobom w wieku 50-55 lat.

Jak zaznaczono w komunikacie NVSC, zmiana opiera się na aktualnych danych epidemiologicznych.

„Są to osoby aktywne zawodowo, dlatego zachorowanie może spowodować znaczne straty ekonomiczne. Według danych naukowych średni wiek osób chorych na kleszczowe zapalenie mózgu na Litwie wynosi około 55 lat” — twierdzi Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego.

Kleszczowe zapalenie mózgu stanowi poważne zagrożenie zdrowotne, a jego najcięższe skutki najczęściej dotyczą osoby w średnim wieku. Rozszerzenie programu ma na celu ograniczenie liczby ciężkich przypadków i zmniejszenie długofalowych kosztów leczenia oraz absencji zawodowej.

Jednocześnie NVSC poinformowało o zmianach dotyczących szczepień przeciwko pneumokokom. „Obniżono wiek uprawniający do bezpłatnych szczepień przeciwko pneumokokowej infekcji — obecnie mogą się one poddać osoby w wieku 65 lat i starsze” — poinformowało NVSC.

Wcześniej program obejmował jedynie osoby w wieku od 75 lat. Oba rozszerzenia mają na celu poprawę ochrony zdrowia publicznego i zmniejszenie ryzyka ciężkich powikłań chorobowych w najbardziej narażonych grupach wiekowych.

Opr. J.B. na podst. BNS

Plebiscyt „Polak Roku 2025”. Rozmowa z Beatą Pietkiewicz

„Nominacja to dowód na to, że obrany kierunek był właściwy i że wartość Polaka w Litwie polega nie tylko na jego przekonaniach czy interesach politycznych, ale na jego postawie wobec Ojczyzn — zarówno Litwy, jak i Polski” — mówi Beata Pietkiewicz, była posłanka na Sejm RL, prezes Forum Wileńskiego, projektantka mody, finalistka tegorocznej edycji Plebiscytu Czytelników „Kuriera Wileńskiego” — „Polak Roku 2025”.

Justyna Giedrojc: Czy nominacja do tytułu „Polak Roku” była dla Pani zaskoczeniem?

Beata Pietkiewicz: Ta nominacja jest dla mnie bardzo ważna, ważniejsza niż poprzednia z 2020 r. Wtedy moja praca na rzecz promowania polskości była dostrzeżona w wąskim gronie. Dziś, po kolejnych pięciu latach, aura mojej działalności, przekonań, wyborów i poświęcenia w imię tejże polskości promieniuje o wiele dalej. Jestem bardzo wdzięczna, że zostało to dostrzeżone i bardzo to mnie cieszy, gdyż ta nominacja to dowód na to, że obrany kierunek był właściwy i że wartość Polaka w Litwie polega nie tylko na jego przekonaniach czy interesach politycznych, ale na jego postawie wobec Ojczyzn — zarówno Litwy, jak i Polski. A ta postawa to nie tylko język czy kultura, to gotowość obrony honoru Ojczyzny w każdej sytuacji: i słowem, i czynem.

Znamy Panią przede wszystkim jako polityka, działaczkę społeczną oraz samorządową. Czym się Pani zajmuje zawodowo?

Takie określenia mojej działalności chyba zostaną na dłużej. Przynajmniej na razie. Prawie 20 lat pracy na różnych stanowiskach w polityce i organizacjach społecznych to nie małe doświadczenie. Pozwala mi ono dziś na występowanie w roli eksperta w badaniach naukowych, konferencjach czy w pracach wielu studentów na tematy mniejszości narodowych, kulturoznawstwa, socjologii. Zawodowo jednak ciągnie mnie, co tu ukrywać, do sfery mody oraz stylu i w tym kierunku intensywnie pracuję.

Jak długo zajmuje się Pani projektowaniem mody? Co skłoniło do wybrania tej ścieżki?

Mam zamiar dalej rozwijać działalność Forum Wileńskiego i swoje pasje, pamiętając, kim jestem, skąd pochodzę i co zawdzięczam naszej wspaniałej społeczności polskiej w Litwie i, oczywiście, Litwie i Polsce — zauważa Beata Pietkiewicz **Fot. arch. wł. Beaty Pietkiewicz**

Moda interesowała mnie od zawsze. Świat pięknych modelek, wielkich domów mody, wspaniałych sukien, kolorów, wykrojów, tkanin — to są chyba marzenia wielu nastolatek. Nauka w warszawskiej Międzynarodowej Szkole Kostiumografii i Projektowania Ubioru stała się dla mnie odskocznią od sejmowych przepychanek, wnikania w ogromne ilości stron aktów prawnych i od zmieniających się nastrojów społecznych. Moda na tym etapie nauki to sztuka, spojrzenie w głąb siebie, poszukiwanie swojego rysu i charakteru. Całą siebie oddawałam pracy, wyborcom, rodzinie i jak zapewne większość kobiet, nigdy nie miałam czasu na zwykłe pytanie do siebie: Czego ja tak właściwie chcę od życia?

Dziś mam już wymarzony dyplom, ale droga do profesjonalnego projektowania, do pracy w zawodzie czy stworzenia własnej marki odzieżowej jest długa i kosztowna. Wiem, nikt nie mówił, że będzie łatwo, tak samo jak wszyscy mówią, że warto marzyć, więc ciągle mam nadzieję, że się uda.

Jest Pani także prezesem Forum Wileńskiego. Proszę opowiedzieć o tym zjednoczeniu.

Lubię Forum Wileńskie, bo to jest stowarzyszenie wolnych Polaków o różnych zapatrywaniach politycznych i różnych poglądach, którego celem jest dialog ponadpartyjny, transparentność polityków litewskich (również polskiego pochodzenia) wobec kwestii Polaków w Litwie, jak również zmiana postrzegania Polaków w Litwie i w społeczeństwie litewskim.

8.>>

Warto pamiętać, że nie mamy aspiracji politycznych jako organizacja społeczna, ale jako organizacja społeczna też możemy walczyć o sprawy ważne dla Polaków w Litwie. I robimy to. Sądzę, że żyjemy w czasach, kiedy każda społeczność mająca swoją wizję polskości, czy to naukowa, czy z dziedziny kultury, szkolnictwa, czy też obronności ma prawo bytu w postaci prawnej. I wcale nie oznacza to, że ucierpi na tym jedność, bo my już jesteśmy jednością poprzez język i teren zamieszkania, poprzez nieustanne próby utrzymania kultury na wysokim poziomie, poprzez tradycje wspólne i lokalne, poprzez wspólną historię, poprzez wiarę i możliwość jej kultywowania w języku polskim.

Co ponadto fascynuje Panią w życiu?

Wiele rzeczy mnie fascynuje: polityka, psychologia, literatura, podróże. Jestem szczęśliwa, kiedy mam czas przeczytać coś fajnego lub obejrzeć ciekawy film lub serial, kiedy z posmakiem nowej przygody wysiadam z samolotu czy autobusu, kiedy spotykam się z ludźmi, których naprawdę cenię, szanuję i kocham, kiedy mogę w 100 procentach być sobą.

Co Pani planuje w najbliższym czasie?

Mam wielki plan — przestać odkładać wszystko na jutro, a jutro zobaczę, jak mi pójdzie. A mówiąc poważnie — dalej rozwijać działalność Forum Wileńskiego i swoje pasje, pamiętając, kim jestem, skąd pochodzę i co zawdzięczam naszej wspaniałej społeczności polskiej w Litwie i, oczywiście, Litwie i Polsce.

Zbliżają się Święta Bożego Narodzenia, Nowy Rok. Czego by Pani życzyła sobie, swoim bliskim i naszym Czytelnikom z tej okazji?

Wszyscy potrzebujemy spokoju, zdrowia, troszkę szczęścia w różnych sytuacjach życiowych. Oczekujemy więcej stabilności, mądrych decyzji i pracy, nie tylko słów, od polityków. Chcemy czuć się docenieni i zauważeni w pracy, chcemy życzliwości i dobrego słowa. Życzę więc nam wszystkim, by każdego dnia spotykało nas więcej zrozumienia niż ocen, więcej wsparcia niż obojętności. Abyśmy mieli odwagę nie tylko mówić prawdę, ale ją słyszeć, aby to, czego naprawdę potrzebujemy, stało się dla nas codziennością, a nie darem losu.

Rozmawiała Justyna Giedrojć

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Beata Pietkiewicz (po lewej) z wyróżnieniem wręczonym po pokazie dyplomowym w Międzynarodowej Szkole Kostiumografii i Projektowania Ubioru Fot. akpa.pl

Zasiłek dla samotnych pobiera 237 tysięcy osób

Zasiłek dla osób samotnych, który stanowi dodatkowe wsparcie finansowe dla wybranych grup społecznych na Litwie, w 2025 roku otrzymuje około 237 tysięcy osób. Prawo do zasiłku mają wszyscy samotni mieszkańcy Litwy, którzy osiągnęli wiek emerytalny, a także osoby pełnoletnie oraz osoby emancypowane z niepełnosprawnością, u których poziom uczestnictwa nie przekracza 55 procent.

Wysokość zasiłku jest ściśle powiązana z podstawową kwotą renty wdowiej z ubezpieczenia społecznego. W 2025 roku wynosi on 42,29 euro miesięcznie, co rocznie daje 507 euro dodatkowego dochodu. Świadczenie wypłacane jest co miesiąc — przelewem bankowym, gotówką do domu lub jest do odbioru w placówkach pocztowych.

Aby otrzymać zasiłek, nie trzeba podejmować żadnych działań — jest on przyznawany automatycznie na podstawie danych z rejestru mieszkańców, w tym stanu cywilnego. Świadczenie przysługuje osobom, które są samotne, tzn. nie zawarły związku małżeńskiego w kraju ani za granicą, bądź których małżeństwo zostało prawnie rozwiązane. Uprawnione są także osoby owdowiałe, które nie mają prawa do renty wdowiej lub ich świadczenie z tytułu utraty żywiciela jest niższe niż zasiłek dla osoby samotnej. W przypadku otrzymywania renty wdowiej z Litwy lub z zagranicy, zasiłek dla osoby samotnej może być przyznany tylko wtedy, gdy zainteresowana osoba zrzeknie się niższego świadczenia.

Wypłata zasiłku zostaje wstrzymana w sytuacji opuszczenia Litwy lub zawarcia związku małżeńskiego. Nie wpływa on jednak na inne świadczenia lub rekompensaty socjalne przyznawane na podstawie odrębnych przepisów. Zasiłek dla osób samotnych ma charakter stały, a jego wysokość może rosnąć wraz ze wzrostem funduszu wynagrodzeń w kraju.

Opr. J.B. na podst. inf. Ministerstwa Opieki Socjalnej i Pracy

Gala „Polish Business Awards 2025” w Ambasadzie RP w Wilnie

Honorata Adamowicz

10 grudnia w Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie odbyła się XIII edycja wręczenia nagród „Polish Business Awards”. Wydarzenie, organizowane wspólnie z Polsko-Litewską Izbą Handlową, uhonorowało firmy z Polski i Litwy, które w minionym roku odnotowały znaczące sukcesy w rozwoju handlu i inwestycji między oboma krajami.

Laureaci otrzymali wyróżnienia za innowacyjne projekty, dynamiczny rozwój oraz zaangażowanie w umacnianie współpracy gospodarczej. Gala zgromadziła przedstawicieli biznesu, władz dyplomatycznych i organizacji gospodarczych, podkreślając rolę dialogu i partnerstwa w budowaniu silnych relacji ekonomicznych.

STOSUNKI GOSPODARCZE W CENTRUM UWAGI

Grzegorz Poznański, chargé d'affaires RP na Litwie, powitał zgromadzonych gości, a w swoim wystąpieniu podkreślił znakomity stan stosunków gospodarczych pomiędzy Polską i Litwą. Polska pozostaje dla Litwy jednym z najważniejszych kierunków eksportu, czołowym dostawcą towarów i usług oraz jednym z głównych miejsc lokowania litewskich inwestycji. Zaznaczył, że rozwój infrastruktury transportowej, integracja rynków energetycznych, wspólne inwestycje w nowoczesne technologie oraz zwiększenie wymiany handlowej to kluczowe elementy budowania stabilności i dobrobytu w regionie. Wskazał, że takie inicjatywy nie tylko wzmacniają pozycję obu państw w Europie, ale również tworzą nowe możliwości dla przedsiębiorców, sprzyjają innowacjom i podnoszą konkurencyjność gospodarek.

Beata Czaplińska, dyrektor wykonawcza Polsko-Litewskiej Izby Handlowej, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” zaznaczyła, że gala ma ogromne znaczenie, ponieważ po-

zwala docenić osiągnięcia polskich i litewskich firm w rozwijaniu współpracy gospodarczej.

— Jestem miło zaskoczona, ponieważ w tym roku także nasza izba otrzymała nagrodę. „Polish Business Awards” to nie tylko wyróżnienie dla przedsiębiorców, ale także okazja do wzmocnienia więzi biznesowych, wymiany doświadczeń i wspierania innowacyjności, co podnosi konkurencyjność regionu — komentuje rozmówczyni.

TEGOROZNILAUREACI

Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych SA — nagroda za długoletnią współpracę na rynku litewskim, w tym dostawę paszportów biometrycznych i znaków aktyzy.

Etanetas UAB — nagroda za pionierską działalność w zakresie internetu światłowodowego na Litwie oraz wkład w rozwój telewizji internetowej (IPTV) w Polsce.

Advanced Protection Systems SA — nagroda za współpracę w dziedzinie obronności, w tym dostawę systemów wykrywania i neutralizacji bezzałogowych statków powietrznych dla ochrony infrastruktury energetycznej na Litwie.

Ignitis Group / Ignitis Renewables — nagroda za rozwój sektora odnawialnych źródeł energii w Polsce, w tym uruchomienie farmy wiatrowej „Silesia II” o mocy 137 MW, znacząco zwiększającej udział energii odnawialnej w polskim miksie energetycznym.

Polsko-Litewska Izba Handlowa — nagroda specjalna z okazji 10-lecia izby za wkład w rozwój handlu i inwestycji między Polską a Litwą oraz wspieranie współpracy biznesowej.

W uroczystości udział wzięli m.in.: minister spraw wewnętrznych Litwy Władysław Kondratowicz, wiceminister finansów Janusz Kizieniewicz, wiceminister gospodarki i innowacji Waldemar Urban, wiceminister transportu i komunikacji Roderikas Žiobakas, wiceminister zdrowia Daniel Naumovas, liczni przedstawiciele ambasad akredytowanych w RL, posłowie na Sejm RL, przedstawiciele polskich i litewskich spółek działających na obu rynkach. Wydarzenie uświetnił recital wileńskiej wokalistki Moniki Jodko oraz pianistki Yany Serbiny.

MRF MEDIU
REMIMO
FONDAS

Podczas gali uhonorowano firmy z Polski i Litwy, które w minionym roku odnotowały znaczące sukcesy w rozwoju handlu i inwestycji między oboma krajami
Fot. Marian Paluszkiewicz

Profil „Kuriera Wileńskiego” pod presją botów

Profil „Kuriera Wileńskiego” na Facebooku od 8 do 10 grudnia był pod presją tzw. „aktorów wpływu”. Redakcyjny 11-punktowy kwestionariusz wytypował ponad 140 fałszywych kont. Jednak algorytm botów popełniał błędy w tzw. „targetowaniu”.

REAKCJA BOTÓW BYŁA NATYCHMIASTOWA

Atak aktorów wpływu, czyli fałszywych kont skoordynowanych wokół spójnego zadania informacyjnego, zaczął się już ok. 10 sekund po opublikowaniu wywiadu „KW” z korespondentem wojennym Tomášem Forró.

Czas powstawania, natłok i obętość publikowanych komentarzy natychmiast dał redakcji do zrozumienia, że to nie mogą być zwykli czytelnicy. Redakcyjni moderatorzy wdrożyli 11-punktową weryfikację komentujących kont.

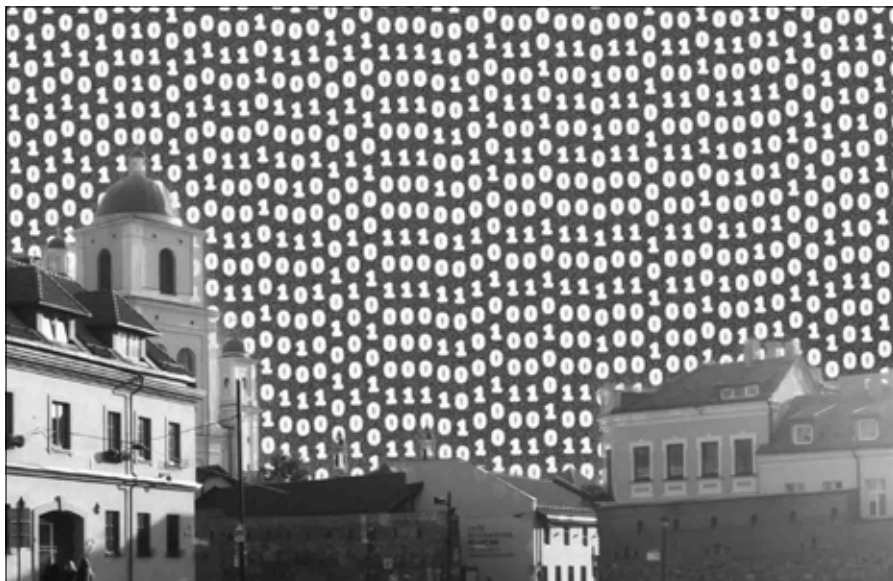
Wspomniany kwestionariusz, przygotowany przez redakcję na podstawie ekspertyz jak i osobistego ponaddwudziestoletniego doświadczenia, pozwala określić stopień prawdopodobieństwa, czy konto należy do prawdziwej osoby, czy jest tzw. botem. Bot to połowicznie lub całkowicie zautomatyzowane konto, które działa w zgodzie z algorytmem przygotowanym przez swojego właściciela.

CZYM JEST JEDNOSTKA 54777 GRU?

Rosyjskimi botami zarządza najczęściej (choć nie tylko) jednostka GRU 54777, której istnienie udało się w przeszłości potwierdzić także ustami Kremla.

To wyspecjalizowana jednostka rosyjskiego GRU (służb bezpieczeństwa), która zajmuje się m.in. tzw. operacjami psychologicznymi i stanowi element doktryny pt. „wojna informacyjna”. O tej grupie pisał m.in. polski portal specjalistów od cyberbezpieczeństwa, CyberDefence24.pl na podstawie prywatnej firmy wywiadowczej, Grey Dynamics.

Treści botów były przygotowywane według narracji ustalonej przez specjalistów i powielaly narracje Kremla. Jednak automatyczny lub

Kraje bałtyckie mierzą się z presją rosyjskich operacji informacyjnych. Co jakiś czas „dostaje się” także „Kurierowi Wileńskiemu”

Fot., fotomontaż Apolinary Klonowski

półautomatyczny algorytm rosyjskich botów niepoprawnie rozpoznał target (czyli docelowych odbiorców). Treści komentarzy były przeznaczone na rynek w Polsce. Po czasie algorytm „zorientował się”, że jesteśmy gazetą na Litwie, wtedy boty zaczęły publikować komentarze po rosyjsku i litewsku (choć w tym przypadku — z hinduskich kont). Jednak ich treść nie była dopasowana do komentowanego kontekstu. Po dwóch dniach moderacji dyskusji, atak ustał.

Od kiedy rosyjskie trolle zostały zoptymalizowane pod względem kosztów i zintegrowane ze sztuczną inteligencją, są bardziej masowe, ale jednocześnie... „głupsze” — choć to oczywiście kwestia czasu. Rzadziej niż kiedyś wchodziły w dyskusję, znikają po pojedynczym wpisie. Rzadziej też dopasowują się do kontekstu dyskusji w komentarzach, ograniczają się do analizy treści samego wpisu (postu). Wciąż źle odczytują tekst, który jest częścią zdjęcia. Wynika to z tego, że już bardzo rzadko za trollerskim kontem siedzi żywy człowiek.

CZEGO NIE WERYFIKUJE KWESTIONARIUSZ

Weryfikacji nie podlegały prezentowane przez komentujących poglądy, a tylko prawdziwość profi-

li, co zresztą nasi Czytelnicy mogli i mogą sprawdzić sami. Redakcja „KW” od lat mierzy się z atakami trolli jak i hakerów i ma w tym bogate doświadczenie.

Niestety, widzimy stale rosnącą liczbę fałszywych kont i beczynność platform, które na nich zarabiają (ruch można sprzedawać reklamodawcom). Co więcej, socmedia wręcz zachęcają do tworzenia fałszywych kont. Prezentują na stronie instrukcje, jak postępować, aby nikt nie powiązał fałszywego konta z właścicielem. To działanie nieetyczne, ale niestety nikt nie jest zainteresowany zmianą prawodawstwa w tej materii ani w Europie, ani na Litwie, gdyż nie ma w tym łupu politycznego. Tak samo nieetyczne jest posługiwanie się przez rosyjskie boty zdjęciami i tożsamościami osób zmarłych, co miało miejsce nawet podczas opisywanego ataku.

Z niepokojem obserwujemy, że takie ataki nie na wszystkich profilach na Litwie są moderowane. O ile natłok takich komentarzy zwiększa zasięg naszego wpisu, to jest to korzyść złudna. Opublikowany materiał staje się wtedy „nośnikiem” dla takich botów, co pozwala skutecznie zwiększać napięcie społeczne.

Apolinary Klonowski,
kierownik Działu Online

Litwa zmniejszy finansowanie dla mniejszości narodowych

Antoni Radczenko

Departament Mniejszości Narodowych oraz Fundusz Wspierania Mediów, instytucje bezpośrednio odpowiedzialne za dofinansowanie organizacji i instytucji mniejszości narodowych będą miały mniejsze finansowanie. Szefowie tych instytucji w rozmowie z „KW” powiedzieli, że to w znaczny sposób pogorszy sytuację organizacji i mediów mniejszości narodowych.

W przyszłorocznym budżecie sektor kultury otrzyma mniejsze finansowanie ze strony państwa. W przestrzeni publicznej pojawiły się głosy, że zmniejszenie finansowania dla kultury jest zemstą rządzących względem środowiska za jego protest przeciwko nominacji na ministra kultury kandydata z ramienia „Świtu Niemna” Ignotasa Adomavičiusa.

TO NIE JEST ZEMSTA

Po zaprzysiężeniu Ingi Ruginienė na premiera, początkowo resort kultury trafił do partii „Świt Niemna”, która oddelegowała na to stanowisko Ignotasa Adomavičiusa. Nominacja na szefa resortu człowieka bez odpowiedniego doświadczenia wywołała protest ludzi kultury. Już po tygodniu nowy minister podał się do dymisji.

Socjaldemokraci, którzy są siłą przewodnią obecnej koalicji, odrzucają oskarżenia o zemstę. „Nie, nie uważam, żeby miało tu miejsce jakieś polowanie na czarownice, całkowicie to odrzucam” — mówił przed kilkoma dniami przewodniczący partii Mindaugas Sinkevičius.

Przewodniczącemu wtórowała minister kultury Vaida Aleknavičienė: „W obecnej sytuacji najlepszym wyjściem byłoby solidaryzowanie się i wszystkim proponuję przyjąć to brzemię”.

„STAŁO SIĘ, JAK SIĘ STAŁO”

Cięcia budżetowe dotyczą również mniejszości narodowych. Departament Mniejszości Narodowych oraz Fundusz Wspierania Mediów otrzymają mniej dofinansowanie ze strony państwa.

Finansowanie dla Funduszu Wspierania Mediów zostanie zmniejszone o 5 proc. — mówi Ruslanas Iržikevičius. Fot. Apolinary Klonowski

— Jeszcze przed przyjęciem budżetu zabiegaliśmy o spotkania z nową minister kultury oraz przewodniczącym sejmowego Komitetu Kultury. Celem spotkania było zwiększenie finansowania dla regionalnych mediów, a zwłaszcza dla mediów mniejszości narodowych. Kiedy został „zamrożony” na trzy lata budżet LRT i te pieniądze trafiły do Ministerstwa Kultury, sądziliśmy, że będziemy mogli ubiegać się o część tych środków i w ten sposób zwiększyć finansowanie dla mediów regionalnych oraz mniejszości narodowych. Niestety stało się, jak się stało. Sami bardzo późno dowiedzieliśmy się, że środki z budżetu państwa zostały nam zmniejszone. To oznacza, że finansowanie zostanie zmniejszone również dla mediów regionalnych i mniejszości narodowych, którym już teraz tragicznie brakuje pieniędzy — oświadcza w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” dyrektor Funduszu Wspierania Mediów Ruslanas Iržikevičius.

MNIEJ NA KULTURĘ WSCHODNIEJ CZĘŚCI KRAJU

Dyrektor Departamentu Mniejszości Narodowych oświadczył, że cięcia były niespodzianką.

— To będzie miało bezpośredni wpływ na działalność organizacji pozarządowych mniejszości narodowych, szkółek niedzielnych mniejszości narodowych oraz centrów integracyjnych, które są dofinansowane poprzez realizację środków departamentu w drodze konkursowej. Poinformowaliśmy już sejmowe komitety, że zastanawiamy się nad wstrzymaniem ogłoszenia konkursów na rozwój kultury mniejszości narodowych i współpracy kulturowej dla wschodniej Litwy, gdzie regionalne instytucje i organizacje są bardzo aktywne — mówi naszemu dziennikowi Dainius Babilas.

Na swą działalność statutową departament będzie mógł przeznaczyć o 55 tys. mniej niż w roku obecnym.

Zdaniem Babilasa generalnie organizacje oraz instytucje mniejszości są niedofinansowane. Mniejsze finansowanie ze strony państwa jeszcze bardziej pogorszy ich sytuację.

— Uważam, że niezwykle ważne jest, by chronić organizacje pozarządowe jednoczące mniejszości narodowe, dla których środki przyznawane przez departament są często fundamentalne dla kontynuowania działalności.

12.>>

Obecnie zaspokajamy zaledwie 23 proc. potrzeb tych organizacji, zgłaszanych poprzez wnioski projektowe. Byłoby bardzo niedobrze, gdybyśmy musieli jeszcze bardziej zmniejszyć ten odsetek — zaznacza dyrektor departamentu.

MNIEJ O 5 PROC. DLA WSZYSTKICH

Ruslanas Iržiukevičius twierdzi, że w obecnej sytuacji nie ma innej możliwości, jak zmniejszyć finansowanie dla wszystkich prowadzonych przez fundusz programów. Obecnie fundusz prowadzi pięć programów wsparcia mediów.

— Sytuację mamy następującą. W roku następnym finansowanie dla Funduszu Wspierania Mediów zostanie zmniejszone o 5 proc. Na razie jeszcze zastanawiamy się, jak rozdysponujemy nasz budżet. Tym niemniej pomysł jest taki, że wszystkim naszym programom zmniejszamy środki finansowe o 5 proc. Nasz budżet w roku bieżącym wynosił 10,4 mln euro, teraz mają nam go zmniejszyć o 550 tys. euro, czyli w następnym roku będziemy mieli coś w granicach 9,85 mln euro — zaznacza dyrektor Funduszu Wspierania Mediów.

ZABRAKŁO ZROZUMIENIA

Dyrektor Departamentu Mniejszości Narodowych sądzi, że politykom zwyczajnie zabrakło zrozumie-

nia, że rosnący w ostatnich latach PKB Litwy jest bezpośrednio związany z dużą imigracją, która na niespotykaną dotąd skalę zmienia narodową i kulturową różnorodność kraju.

— Gdy departament będzie ograniczał liczbę wspieranych projektów, Fundusz Mediów będzie jeszcze mniej finansował media mniejszości narodowych, centra mniejszości narodowych nie będą mogły kontynuować nauczania języka litewskiego ani działalności socjalno-kulturowej w dotychczasowej skali — wówczas coraz trudniej będzie sprostać wszystkim wyzwaniom związanym z włączeniem społecznym i integracją. Państwowa polityka wobec mniejszości narodowych prawdopodobnie będzie się coraz bardziej wycofywać z regionów, aby utrzymać koncentrację na najważniejszych punktach oparcia. A wszystko to będzie się działo w czasie, gdy proaktywne uczestnictwo mniejszości narodowych jest fundamentalnie potrzebne do budowania społeczeństwa inkluzywnego i integracji, a także do walki z ksenofobią i wszelkimi formami nienawiści — oświadcza Dainius Babilas, który jednak dodaje, że podwładna mu instytucja dalej będzie wspierała na wszelkie możliwe sposoby mniejszości narodowe. ■

TVP
WILNO

Uczestnictwo mniejszości narodowych jest fundamentalnie potrzebne do budowania społeczeństwa inkluzywnego — twierdzi Dainius Babilas

Fot. Marian Paluszkiewicz

Aromamarketing: wąchasz i chcesz kupić

Aromaty cynamonu, wanilii i igliwia budują świąteczny nastrój, ale także... opróżniają portfele. Jak podkreśla dr Agnieszka Mroczek z Uniwersytetu Warszawskiego, zapachy są wykorzystywane w marketingu do nieświadomego sterowania decyzjami klientów. „Zapach wywołuje reakcje wyjątkowo szybko, bo jako jedyny zmysł ma bezpośredni dostęp do struktur mózgu odpowiedzialnych za emocje i pamięć. Dlatego też, odpowiednio użyty, może łatwo kierować naszym zachowaniem w sklepie” — mówi dr Agnieszka Mroczek.

Aromamarketing, jak tłumaczy ekspertka, działa na poziomie biologicznym — aktywuje układ limbiczny, wpływa na poziom serotoniny i dopaminy, obniża stres, a tym samym zwiększa gotowość do zakupów.

„Wywołane w ten sposób skojarzenia i odczucia bardzo silnie wpływają na decyzje zakupowe, przez co potrafią zwiększyć nasze wydatki nawet o kilkadziesiąt procent” — dodaje ekspertka.

W okresie świątecznym zapachy są dobierane tak, by wywoływać pozytywne wspomnienia z dzieciństwa i domowego ciepła. W Polsce dominują nuty wanilii, goździków i cynamonu, w Szwecji — igliwie, w Hiszpanii — anyż, a w USA — mięta.

„Z niektórych badań wynika, że obecność zapachu może zwiększyć zaangażowanie klienta w zakupy o ok. 30 proc., choć trudno oddzielić wpływ aromamarketingu od pozostałych gałęzi marketingu sensorycznego” — zauważyła biologka. Dr Mroczek ostrzegła, że manipulacja zapachem często odbywa się poniżej progu świadomości, a więc klient nie zdaje sobie sprawy z jej wpływu.

Zakupy robione w pośpiechu i zmęczeniu sprzyjają impulsywnym decyzjom. „Im bardziej jesteśmy zmęczeni, tym słabiej działają wyższe struktury mózgowe, a silniej te najstarsze, odpowiedzialne za emocje” — wyjaśniła ekspertka.

Opr. J.B. na podst. PAP

Plebiscyt „Polak Roku 2025”. Rozmowa z Aliną Ewelina Kieżun

Alina Ewelina Kieżun — harcerka, przedstawicielka Litwy w Polonijnej Radzie Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu RP mówi, kandydatka do tytułu „Polak Roku” w Plebiscycie Czytelników „Kuriera Wileńskiego”.

Przyznaje, że nominacja była dla niej zaskoczeniem, ale także potwierdzeniem, że wieloletnia służba harcerska, praca z młodzieżą i zaangażowanie w sprawy Polaków na Litwie mają realną wartość.

Od niemal dwóch dekad buduje przestrzeń, w której młodzi ludzie mogą rozwijać swoje pasje, pielęgnować polskość i czuć dumę ze swojej tożsamości. Dziś, jako działaczka społeczna i reprezentantka Litwy w Radzie Polonijnej, nie tylko inspiruje, ale także walczy o to, by głos Polaków z Litwy był słyszany — głośno, wyraźnie i z należnym szacunkiem.

Honorata Adamowicz: Co oznacza dla Pani nominacja do tytułu „Polaka Roku 2025”?

Alina Ewelina Kieżun: Po pierwsze zostałam mile zaskoczona, że trafiłam do grona nominowanych, naprawdę była to dla mnie miła niespodzianka. Nominacja na „Polaka Roku 2025” ma dla mnie ogromne znaczenie, ponieważ pokazuje, że wartości, które staram się promować, są ważne również dla innych. To zaszczyt znaleźć się na liście ze wszystkimi wartymi uwagi i zaufania osobami, ale też odpowiedzialność, która inspiruje mnie do dalszej pracy na rzecz naszej społeczności.

Jakie przesłanie chciałaby Pani przekazać Polonii i Polakom z tej okazji?

Z całego serca chciałabym przekazać Polonii i Polakom słowa wdzięczności, otuchy i dumy. Każdy z nas, bez względu na miejsce zamieszkania, niesie w sobie część Polski. Dbajmy o nią i przekazujemy ją kolejnym pokoleniom. Na Litwie mamy wiele ambitnej i gotowej do działania młodzieży. To właśnie w nich tkwi ta isierka, która motywuje wiele osób do działania.

Moja praca w Polonijnej Radzie Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu RP polega na reprezentowaniu potrzeb i głosu polskiej społeczności na Litwie – mówi Alina Ewelina Kieżun

Co sprawia, że angażuje się Pani w życie społeczności polonijnej i w działania harcerskie?

Największą motywacją do działania jest dla mnie praca z dziećmi i młodzieżą. Patrzanie, jak rozwijają swoje pasje, zdobywają nowe umiejętności i nabierają pewności siebie jest czymś niezwykle satysfakcjonującym. Bycie częścią wspólnoty polskiej na Litwie i służba harcerska są dla mnie istotne i dają mi przestrzeń do działania, a także możliwość pomagania innym. To właśnie harcerstwo pokierowało moim życiem w tym właściwym kierunku. Jestem niezmiernie wdzięczna losowi za ten wybór.

Jakie wartości są dla Pani najważniejsze w życiu i pracy społecznej?

Rodzina, empatia, uczciwość, pracowitość i dobroć — dzisiaj kieruję się tymi wartościami. Właśnie one mi pomagają w działalności i pracy z dziećmi i młodzieżą.

Kiedy zaczęła się Pani przygoda z harcerstwem i co sprawiło, że została Pani działaczką harcerską?

Moja harcerska przygoda rozpoczęła się w 2006 r. Aż się nie chce wierzyć, że zaraz minie 20 lat, jak jestem w szeregach harcerskich. Na początku to była fajna przygoda, a później ta przygoda została ważną częścią mojego życia. Zawsze marzyłam o funkcji „zastępowej” w drużynie harcerskiej i nigdy nie mogłam sobie wyobrazić, nawet w bardzo odważnych myślach, że będę pełnić funkcję przewodniczącej ZHP na Litwie. Zastępową zostałam po upływie kilku lat w harcerstwie i to były pierwsze próby pracy z młodszymi, co akurat mnie inspirowało do podjęcia wyboru studiów pedagogicznych. W harcerstwie poznałam wielką część swoich przyjaciół, z którymi przeżyliśmy wiele wzruszających momentów.

14.>>

Harcerstwu także jestem wdzięczna za poznanie swojego męża Darka, który jak i ja jest działającym aktywnie instruktorem ZHP na Litwie. Właśnie jemu jestem wdzięczna za te lata wsparcia, wiary i pomocy w czasie pełnienia czołowej funkcji w organizacji. Doświadczyłam wtedy, jak wielką wartością jest wsparcie bliskiej osoby.

Harcerstwo kształci osobowość, pozwala zrozumieć, że służba, braterstwo i pomoc są fundamentem wartości, z którymi się spotyka młoda osoba. Różnimy się między sobą, mamy różne zainteresowania, marzenia i pomysły, ale gdy jesteśmy razem, wiemy, że potrafimy pręźnie działać i tworzyć niesamowite rzeczy. Przyznam się, że zawsze patrzę na młodsze pokolenie w harcerstwie z wielkim szacunkiem i ciągle się nimi inspirowuję.

Jak wygląda Pani praca w Polonijnej Radzie i jakie cele są dla Pani najważniejsze?

Moja praca w Polonijnej Radzie Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu RP polega na reprezentowaniu potrzeb i głosu naszej społeczności polskiej na Litwie. Biorę udział w spotkaniach, konsultacjach i pracach zespołowych, podczas których wspólnie omawiamy najważniejsze wyzwania stojące przed Polonią i Polakami za granicą oraz formułujemy rekomendacje dla Senatu.

Najważniejsze cele to dla mnie wzmacnianie pozycji Polaków na Litwie i Polonii, wspieranie jej działań edukacyjnych i kulturalnych oraz budowanie silnych więzi między Polakami rozsianymi po całym świecie. Staram się, aby głos Polaków na Litwie był słyszany nie tylko z ust polityków, ale przede wszystkim od społeczników i młodzieży.

Jakie wyzwania napotyka Pani w pracy na rzecz Polonii i jak je Pani pokonuje?

Największym wyzwaniem dla mnie to nieomijanie ważnych aspektów dotyczących życia Polaków na Litwie. Czasami trudno jest ogarnąć wszystkie potrzeby, ponieważ nie o wszystkim wiem lub nie wszystkie potrzeby są kierowane

do mnie. Ale dzięki wsparciu różnych osób udaje się ogarnąć naprawdę wiele. W taki sposób ogrom informacji dotarł latem do Senatu RP, co poskutkowało tym, że Polska bardziej klarownie odniosła się do sprawy nas Polaków na Litwie. Wiem, że wiele spraw jeszcze przede mną, ale staram się ogarnąć jak największy obszar.

Kto lub co najbardziej Panią inspirowuje w codziennej pracy i działalności społecznej?

W codziennej pracy i działalności społecznej najbardziej inspirowują mnie ludzie, z którymi mam kontakt na co dzień — ich zaangażowanie, energia i chęć rozwijania polskiej społeczności. Widząc, jak wiele osób z pasją dba o język, kulturę i tradycję, czuję dużą motywację, aby wspierać te działania i tworzyć kolejne inicjatywy.

Ogromną inspiracją są również dzieci i młodzież, bo to właśnie dla nich warto budować środowisko, w którym mogą pielęgnować swoją tożsamość i czuć dumę z bycia Polakiem poza granicami kraju. Ich spontaniczność i ciekawość świata dodają mi energii.

Czerpię inspirację także z efektów pracy — nawet niewielkie sukcesy, uśmiech uczestników zajęć

czy pozytywne opinie rodziców i organizacji umacniają mnie w przekonaniu, że ta działalność ma realny sens.

Jakie projekty lub inicjatywy chciałaby Pani zrealizować w najbliższych latach?

Trudno odpowiedzieć, co dokładnie chciałabym realizować w najbliższych latach, ale dobrze wiem, że będzie to powiązane z edukacją, harcerstwem, pielęgnacją kultury i wspieraniem młodzieży oraz ich inicjatyw. Chcę, aby młodzież polska na Litwie coraz bardziej brała inicjatywę we własne ręce, ponieważ jej głos powinien być usłyszany. Warto słuchać i wspierać młodzież, to jest nasza przyszłość, dzięki której Polacy na Litwie będą słyszani nie tylko w Polsce lub w innym kraju, ale najważniejsze, że będą mieli realny wpływ na to, jak będą postrzegani. Jako osoby, które kochają i pielęgnują swoją ojczyznę i kraj, ale także kochają swój język i szanują swoją tożsamość narodową. ■

Rozmawiała

Honorata Adamowicz

Fot. archiwum pryw. A.E.Kiežun

MRF MEDIJU
RĖMIMO
FONDAS

Chcę, aby młodzież polska na Litwie coraz bardziej brała inicjatywę we własne ręce, ponieważ jej głos powinien być usłyszany — dzieli się naszą rozmówczyni

Zabytkowe organy w podominikańskiej świątyni milczą od ponad ćwierćwiecza

W kościele Ducha Świętego trwa remont XVIII-wiecznych organów Caspariniego. Pracom poddawany jest instrument oraz prospekt organowy.

Justyna Giedrońc

Rekonstrukcją instrumentu zajmują się specjaliści z przedsiębiorstwa Vargonų pavidlo centras pod kierownictwem restauratora organów doc. dr. Girėnasa Povilionisa. Na razie nie wiadomo dokładnie, kiedy organy odzyskają dawną świetność.

— Niewątpliwie prace restauratorskie potrwać także w 2026 r. Po ich zakończeniu rozpocznie się strojenie instrumentu. Jest to proces, który może potrwać około trzech miesięcy — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” doc. dr. Girėnas Povilionis.

W trakcie prac restauratorskich odnawiana jest także frontowa elewacja zewnętrznej obudowy organów (prospekt organowy). Prace te wykonuje spółka UAB Vilniaus restauratoriai. Jej kierownikiem jest Sakalas Matuiza. Restauracją polichromii i elementów drewnianych, m.in., rzeźb zdobiących prospekt organowy, kieruje profesjonalny restaurator Mantas Matuiza. Środki na realizację przedsięwzięcia pochodzą z budżetu państwowego.

PRZYWRÓCENIE PEŁNEJ FUNKCJONALNOŚCI INSTRUMENTU

Specjaliści z przedsiębiorstwa Vargonų pavidlo centras prace restauratorsko-konserwatorskie rozpoczęli w końcu 2019 r.

— Gdy rozpoczęliśmy prace, organy znajdowały się w opłakanym stanie, kluczowe części instrumentu były uszkodzone lub zdemontowane. Na początku XIX w. organy ucierpiały od żołnierzy armii Napoleona. Wtedy właśnie została skradziona i zniszczona część najbardziej cennych rejestrów metalowych z piszczałkami. W XX w. różni majstrowie naprawiali instrument. Potem

Barokowe organy pochodzą z 1776 r. Stworzył je Adam Gottlob Casparini (1715-1788), niemiecki organomistrz z Królewca

zostały rozmontowane. Celem rekonstrukcji jest przywrócenie pełnej funkcjonalności instrumentu — wyjaśnia doc. dr. Girėnas Povilionis.

250. ROCZNICA POŚWIĘCENIA ORGANÓW

Wiadomo jest, że instrument został poświęcony 20 marca 1776 r.

— W 2026 r. przypada akurat 250. rocznica tej ważnej daty. Mieliśmy nadzieję, że może w przyszłym roku prace restauratorskie dobiegną końca i instrument zostanie oddany do użytku — mówi ks. Szymon Wikło proboszcz parafii pw. Ducha Świętego.

Specjaliści jednak nie wskazują konkretnych terminów. Kiedy prace zakończą restauratorzy, rozpocznie się proces strojenia instrumentu.

Po raz ostatni organy rozbrzmiewały podczas liturgii kościelnej w 2000 r. Wtedy na zabytkowym instrumencie grał Romuald Sieniuc, wieloletni orga-

nista parafii. Dziś muzyk gra w kościele na elektrycznych organach.

— Już na Boże Narodzenie 2000 r. organy milczały, a chór śpiewał na dole. Wkrótce rozpoczęła się renowacja organów, która trwa po dziś dzień. Dobrze pamiętam, jak Szwedzi sporządzili obszerną dokumentację instrumentu, co prawda w języku szwedzkim. Okazało się, że instrument posiada aż ponad 90 proc. oryginalnych, XVIII-wiecznych elementów. To jest dużo w porównaniu z innymi podobnych rozmiarów organami barokowymi. OrganY znacznie ucierpiały po drugiej wojnie światowej, kiedy z powodu braku fachowców ich strojeniem zajmowały się przypadkowe osoby — opowiada Romuald Sieniuc.

NIE DOSZŁO DO WSPÓŁPRACY

W 2017 r. miała ruszyć renowacja instrumentu, nad którą pieczę przejęły resorty kultury Litwy i Polski.

16.>>

Rok wcześniej przedstawiciele Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP oraz Litewskiego Departamentu Ochrony Zabytków przy Ministerstwie Kultury RL powołali grupę roboczą w sprawie wspólnej realizacji prac restauratorsko-konserwatorskich w kościele pw. Ducha Świętego.

— To prawda, przyjeżdżali specjaliści z Polski, przekazana została też pewna kwota na renowację organów, ale współpraca nie była kontynuowana. Wcześniej rozważano powierzenie remontu organów szwedzkim fachowcom. Szwedzi przyjeżdżali do Wilna, stworzyli dokładną dokumentację projektu, ale do zawarcia umowy nie doszło. Obecnie wszystkie prace wykonują krajowi specjaliści — zaznacza doc. dr Girėnas Povilionis.

Na podstawie dokumentacji sporządzonej przez szwedzkich specjalistów wykonano prawie dokładną kopię organów Caspariniego dla miasta Rochester w USA. Instrument miał służyć dwóm celom. Po pierwsze w Rochester, które słynie z muzyki organowej, zostały zgromadzone kopie najslawniejszych zabytkowych organów, które zachowały się w Europie. Kopia instrumentu organowego miała też pomóc specjalistom w dalszych pracach restauratorskich oryginalnego instrumentu. Także nowe organy miały rozbrzmiewać na koncertach, a zebrane pieniądze miały być przeznaczone na remont organów Caspariniego w Wilnie.

STROJENIE INSTRUMENTU

Po zakończeniu prac strojeniem instrumentu zajmie się Markus Zoitl, austriacki specjalista, jeden z najsłynniejszych intonatorów organów barokowych.

— Zoitl już przedtem przyjeżdżał do Wilna z Niemiec, gdzie obecnie mieszka. Kiedy renowacja instrumentu dobiegnie końca, zajmie się jego intonowaniem. Jest to złożony proces, który potrwa miesiące. Polega na przywróceniu autentycznego brzmienia i tembru

Organy Caspariniego posiadają ponad 90 proc. oryginalnych, XVIII-wiecznych elementów

barokowym organom. Brzmienie barokowego instrumentu różni się od brzmienia organów z późniejszych okresów. Ich intonowania nie podejmie się każdy fachowiec — wyjaśnia nam Romuald Sieniuc.

JEDNE Z NAJCENNIEJSZYCH ORGANÓW W EUROPIE WSCHODNIEJ

Barokowe organy pochodzą z 1776 r. Stworzył je Adam Gottlob Casparini (1715-1788), niemiecki organomistrz z Królewca.

Rekonstrukcją instrumentu zajmują się specjaliści z przedsiębiorstwa Vargonų paveldo centras

— Jest to jedyne dzieło tego mistrza, które przetrwało niemal w całkowicie oryginalnym składzie. W XVIII w., kiedy powstały, był to instrument o wyjątkowo dużych rozmiarach. Lokalni rzemieślnicy pomagali Casparinemu w wykonaniu ramy organowej, fasady i złożonych rzeźb: w pełni zachowały się autentyczne figury króla Dawida oraz pięciu aniołów. Boczne rzeźby dwóch aniołów zostały odrestaurowane w latach 2024-2025. Oryginalna fasada organowa, rzeźby i figurki pierwotnie były pomalowane w kilku kolorach i pozłoczone. Później fasada była kilkakrotnie przemalowywana. W latach 2024-2025 litewscy restauratorzy w pełni przywrócili pierwotne barwy i złocenia fasady organowej oraz zdobiącą ją rzeźbom. Do naszych czasów w centralnej części prospektu (fasady) zachowała się większość autentycznych metalowych i drewnianych piszczałek, sześć miechów klinowych, skrzynki rozdzielcze powietrza, mechanika — opowiada doc. dr Girėnas Povilionis.

Dodaje, że są to największe organy barokowe w kraju i jedno z najcenniejszych nie tylko na Litwie, ale także w całej Europie Wschodniej. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

„Żurawina 2025” dla Renaty Brasel. Poznańscy przyjaciele Wileńszczyzny znów w Wilnie

W Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie odbyła się uroczystość wręczenia dorocznej nagrody „Żurawina”, przyznawanej przez Towarzystwo Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej w Poznaniu. W tym roku wyróżnienie trafiło w ręce Renaty Brasel — kierownik artystycznej i dyrygentki Polskiego Zespołu Artystycznego Pieśni i Tańca „Wilia”.

Uroczystość, w której wzięła udział poznańska delegacja z prezesem honorowym towarzystwa Ryszardem Liminowiczem, uświetniły występy chóru gimnazjum „Ad Astra”, młodzieży artystycznej oraz prezentacja konkursowego filmu o M. K. Čiurlionisie. Wystąpiła także niewielka część chóru zespołu „Wilia”, głównie młodzież z tego gimnazjum.

NAGRODA ZAKORZENIONA W PAMIĘCI O KRESACH

Nagroda „Żurawina” została ustanowiona w 2002 r., a pierwszym laureatem był Tadeusz Konwicki. Symbolika tej nagrody jest głęboko kresowa. Jak opowiada jej pomysłodawca, Ryszard Limonowicz, inspiracją stał się... kisiel żurawinowy, podawany po spotkaniu z Konwickim w poznańskim Centrum Kultury Zamek.

— Żurawina była w moim domu od zawsze. Jako dzieci jej nie lubiliśmy, ale dorasta się do tego smaku. A Konwicki, kiedy poczuł ten kisiel, natychmiast wrócił wspomnieniami do dzieciństwa. Zrozumiałem wtedy, że ten owoc ma ogromną siłę emocji — mówi Liminowicz.

Jak przypomina, także Kazimiera Iłakowiczówna pisała o żurawinie, w której jest odrobina gorzkości, cierpkości, kwasu i słodczy, kwintesencja smaku.

— Pomyślałem: jest w tym głębsza myśl. Tak powstała w mojej głowie nagroda zwana Żurawiną. Naszą nagrodę otrzymują wybitne postacie kultury, sztuki i nauki polskiej, które wysławiają urok i piękno kresów — dodaje.

Od tamtej pory „Żurawinę” otrzymują osoby szczególnie zasłużone dla Kresów, zwłaszcza dla Wileńszczyzny. Laureatami byli m.in. Stefan Stuligrosz, Bernard Ładysz, Barbara

W imieniu kapituły nagrodę Renacie Brasel wręczył Adam Błaszkiwicz, laureat „Żurawiny 2015”, dyrektor Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie

Wachowicz, Andrzej Stelmachowski, ks. prałat Józef Obrembski, Irena Litwinowicz, Jan Mincewicz, Zbigniew Lewicki, Waldemar Tomaszewski, Zdzisław Palewicz, s. Michaela Rak, Adam Błaszkiwicz i wielu innych.

W TYM ROKU — RENATA BRASEL

Renata Brasel od ponad trzech dekad tworzy fundament artystyczny i organizacyjny „Wilii”. W zespole zaczęła jako chórmistrz, a od 1996 r. jest jego kierownikiem artystycznym i dyrygentem. Przygotowała liczne widowiska sceniczne angażujące ponad stu artystów, dba o repertuar, jakoś wykonawczą i wizerunek zespołu.

Od 2010 r. pełni także funkcję dyrektora organizacyjnego, troszcząc się o kostiumy, wyjazdy, koncerty, warsztaty i projekty zagraniczne.

Rok 2025 — rok 70-lecia „Wilii” — stał się naturalnym momentem, by podkreślić ogromny wkład dyrygentki w rozwój polskiej kultury na Litwie.

Zapytana o osobiste znaczenie nagrody, Renata Brasel odpowiada skromnie:

— To dla mnie zaszczyt i wielka przyjemność, ale nie uważam, że robię coś wyjątkowego. My po prostu robimy swoje. Śpiewamy po polsku, tańczymy po polsku, jesteśmy w polskim zespole. Tworzymy to nie dla nagród, ale z idei — z miłości do tego, co robimy. Chcemy mówić po polsku i chcemy działać po polsku.

POZNAŃSCY PRZYJACIELE WILEŃSZCZYZNY

Tradycyjnie w okresie przedświątecznym delegacja Towarzystwa odwiedza szkoły, przedszkola oraz instytucje polskie na Litwie, przywożąc dary, słodczy oraz symboliczne wsparcie.

— W ciągu trzech dni staramy się docenić pracę naszych „siłaczek” i „siłaczy” — nauczycieli, rodziców, dzieci.

18.>>

Podziwiamy ich dorobek, ich codzienny wysiłek w pielęgnowaniu polskości — mówi Krystyna Liminowicz z Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej w Poznaniu.

W tym roku członkowie towarzystwa odwiedzają m.in.: Progimnazjum i Gimnazjum im. św. Jana Pawła w Wilnie, przedszkole „Uśmiech”, mauzoleum Marszałka Józefa Piłsudskiego na Rossie, hospicjum s. Michaeli Rak, Gimnazjum im. Władysława Syrokomli, zespół „Kasztan”, Dugszty, Mejszagolę i inne miejscowości.

To — jak podkreślają — trzy bardzo intensywne dni, ale każdy rok przynosi nowe wzruszenia i umacnia więź, która i tak jest mocna.

„JESTEM Z KRESÓW, WIĘC WRACAM DO SIEBIE”

Ryszard Liminowicz, prezes honorowy towarzystwa, swoje przywiązanie do Wileńszczyzny tłumaczy osobistą historią.

— Urodziłem się w Puszczy Nalibockiej w województwie nowogrodzkim, w powiecie Włocławek w 1944 r., a po roku moi rodzice musieli opuścić swój dom, bo inaczej byliby zmuszeni wyjechać na wschód. Moja mama była wilnianką, bardzo dumna ze swojego miasta. W naszym domu zawsze mówiło się o Wilnie. Zawsze wiedziałem, skąd pochodzimy. Dla-

■ Renata Brasel (w centrum) z chórzystami „Wili”

tego działanie na rzecz Wileńszczyzny jest dla mnie czymś naturalnym — mówi.

— Moja mama miała 26 lat, kiedy musiała wyjechać z miasta. A pamiętam jej opowieść o dniu, w którym umarł Józef Piłsudski. Była wtedy w jednym z wileńskich teatrów, chyba w Lutni, na spektaklu, jako widz, w grupie swoich znajomych. W pewnym momencie zapadła nagle cisza. Wyszedł konferansjer i powiedział: „Szanowni Państwo, mamy ważną wiadomość. Nasz Ojciec, Józef Piłsudski, już nie żyje” i, jak opowiadała, nagle cała sala zaczęła szlochać. Nie płakać zwyczajnie, tylko wydawać

ten dźwięk — jak pszczoły, jak rój, jak coś poruszonego do głębi. Mama mówiła, że nigdy czegoś takiego nie słyszała ani wcześniej, ani później. Że ta reakcja, ten szloch, to było coś absolutnie niesamowitego — mówi Ryszard Liminowicz.

To właśnie to poczucie wspólnoty i duchowej przynależności sprawiło, że Poznań stał się jednym z najważniejszych ośrodków wspierających kulturę kresową. A organizowany w tym mieście przez towarzystwo Kaziuk Poznański wyrósł na największy festyn w Polsce inspirowany wileńską tradycją.

Agnieszka Skinder
Fot. archiwum wł. „Wili”

■ Uroczystość wręczenia nagrody z udziałem poznańskiej delegacji odbyła się w Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie

List mera Wilna Valdasa Benkunskasa do prezydentów miast w Polsce

Szanowni Państwo Prezydenci miast Warszawy, Gdańska, Lublina, Krakowa, Wrocławia, Łodzi,

nasze miasta od dawna łączą bliskie więzi współpracy, dlatego zwracam się do Państwa z prośbą o pomoc.

Jak wiadomo, w Wilnie od wielu stuleci żyje liczna i głęboko zakorzeniona społeczność polska, która stanowi integralną część miasta. Mieszkańcy ci od dawna korzystają z możliwości śledzenia bieżących wydarzeń w swoim codziennym języku, dzięki mediom ukierunkowanym na bezpieczeństwo Litwy i całej Europy. W obecnych realiach — gdy Kreml prowadzi wojnę z Europą na terytorium Ukrainy — dostęp do rzetelnej informacji ma znaczenie szczególne. Dziś jednak jeden z kluczowych kanałów informacyjnych stoi w obliczu poważnego zagrożenia.

Od sześciu lat w Wilnie działa telewizja TVP Wilno, która stała się profesjonalnym i wiarygodnym źródłem informacji dla polskiej społeczności na Litwie. Powstanie tej stacji było rezultatem wieloletnich starań Polaków mieszkających na Litwie — dążyli oni do tego, by mieć dostęp do rzetelnych informacji w języku polskim.

TVP Wilno dociera do około 200 tysięcy gospodarstw domowych na Litwie. Stacja jest dostępna nie tylko w Wilnie, lecz także w regionach przygranicznych Łotwy i Polski. Została również włączona do polskich pakietów telewizyjnych w Stanach Zjednoczonych i jest transmitowana w internecie, dlatego jej zasięg znacznie wykracza poza granice Litwy.

W Wilnie mieszka około 88 tysięcy Polaków, z których wielu wyraża duże zainteresowanie i niepokój dotyczący dalszego funkcjonowania stacji. Jako mer miasta w pełni podzielam te obawy i popieram konieczność utrzymania TVP Wilno jako ważnego, wiarygodnego i przede wszystkim bezpiecznego źródła informacji dla naszej społeczności.

TVP Wilno wyróżnia się jako dynamiczna, młoda i aktywna telewizja, szybko reagująca na bieżące wydarzenia i przekazująca widzom w czasie rzeczywistym starannie zweryfikowane informacje.

Valdas Benkuskas: „TVP Wilno dostarcza wiarygodnych wiadomości (...) i daje głos polskiej mniejszości w regionie” Fot. Marian Paluszkiwicz

Znaczenie tej telewizji wykracza daleko poza wymiar lokalny. Dzięki niej mieszkańcy Wilna i innych polskojęzycznych miejscowości mogą śledzić wydarzenia w Polsce, Europie i na świecie.

TVP Wilno podtrzymuje więzi historyczne i kulturowe. Dla polskich rodzin, które po wojnie opuściły Litwę i zamieszkały w Warszawie, Gdańsku, Wrocławiu, Toruniu czy Lublinie, stacja ta jest jedynym źródłem informacji o miejscach, z których pochodzą. Pomaga pielęgnować ich pamięć i tożsamość kulturową. Wzmacnia demokrację i pluralizm medialny. TVP Wilno dostarcza wiarygodnych wiadomości, umożliwia obywatelom podejmowanie świadomych decyzji i daje głos polskiej mniejszości w regionie. Jest narzędziem dialogu i współpracy między Polską a Litwą, promującym wzajemne zrozumienie i dobre relacje.

Ograniczenie finansowania oznaczałoby zamknięcie większości programów — na antenie pozostałyby tylko dwa formaty, co w praktyce byłoby równoznaczne z uciszeniem głosu największej mniejszości narodowej na Litwie.

Ograniczenie działalności stacji byłoby poważnym błędem geopolitycznym. Znaczna część litewskich Polaków mieszka w pobliżu granicy z Białorusią — w regionie, który od lat jest

jednym z głównych celów rosyjskiej wojny informacyjnej. To właśnie tam szczególnie aktywnie szerzone są wrogie narracje i podejmowane są próby wpływania na lokalnych mieszkańców. Propaganda wykorzystuje różne programy — dla dzieci, lifestylowe, przedsięwzięcia muzyczne, filmy, seriale do tego, żeby manipulować. TVP Wilno jest odpowiedzią na te zagrożenia, bo tworzy wartościowe i wiarygodne programy, które są skierowane do dzieci, młodzieży, osób starszych. W takich warunkach TVP Wilno jest jedynym źródłem informacji stojącym po stronie Litwy i Polski, wzmacniając odporność mieszkańców pogranicza i przeciwdziałającym dezinformacji. Ograniczenie działalności stacji oznaczałoby osłabienie bezpieczeństwa informacyjnego państwa i stworzenie próżni informacyjnej, którą natychmiast wypełniłyby rosyjskie narracje.

Dlatego zwracam się z prośbą o Państwa uwagę i pomoc w zaangażowaniu odpowiednich instytucji państwowych, aby zapewnić stabilne finansowanie TVP Wilno. Taka decyzja byłaby ważną inwestycją w wzmocnienie polskiej społeczności, pielęgnowanie tożsamości narodowej oraz w bezpieczeństwo i stabilność całego regionu.

Valdas Benkuskas
Mer miasta Wilna

Świątecznymi piernikami pachnące spotkanie w malowniczych Szyłanach

10 grudnia pracownicy Centrum Kultury w Rudominie mieli wyjątkowe, przedświąteczne spotkanie, które w tym roku miało niezwykle inspirujący i twórczy charakter.

Uczestnicy udali się do malowniczej miejscowości Szyłany (lit. Šilėnai), gdzie czekał na nich program pełen tradycji, historii i regionalnych smaków.

PIERNIKOWE WARSZTATY

Pierwszym punktem spotkania była wizyta w przepięknym Centrum Edukacyjnym „Džiaugsmo dirbtuvės”, które od lat popularyzuje dziedzictwo kulinarne regionu. Założycielka ośrodka, Regina Žemaitienė, przygotowała dla gości wyjątkową prezentację dotyczącą historii pierników. W jej zbiorach znalazła się imponująca kolekcja pierników, form i wzorów, obejmująca okres od XV w. aż po czasy współczesne. Pracownicy mogli nie tylko podziwiać te unikatowe eksponaty, lecz także spróbować własnych sił w dekorowaniu pierników. Każdy uczestnik stworzył autorski wzór, poznając tradycyjne techniki zdobienia. Duże zainteresowanie wzbudziła również nowoczesna cukiernicza drukarka, która umożliwia przenoszenie dowolnych rysunków na powierzchnię pierników i ciasteczek — przykład, jak tradycja może łączyć się z innowacją.

DO KOŚCIOŁA!

Po części edukacyjnej uczestnicy udali się do miejscowego kościoła Najświętszej Maryi Panny w Szyłanach. O historii świątyni opowiedział administrator filii w Ciechanowiskach — Waldemar Dudoit. Przybliżył on dzieje kościoła, jego architekturę oraz znaczenie zgromadzonych w nim starych naczyń liturgicznych, dzieląc się przy tym ciekawostkami związanymi z życiem parafii i lokalną tradycją.

Pracownicy mogli nie tylko podziwiać te unikatowe eksponaty, lecz także spróbować własnych sił w dekorowaniu pierników

Przedświąteczne spotkanie okazało się niezwykle udanym wydarzeniem, które połączyło twórczość, historię, edukację oraz wspólne celebrowanie nadchodzących świąt. Uczestnicy wrócili z Szyłan zachwyceni atmosferą, bogatsi

o nową wiedzę i pełni inspiracji do dalszej pracy kulturalnej. Organizatorem spotkania było Centrum Kultury w Rudominie na czele z dyrektorem Wioletą Cereszką.

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie, opr. red.

Pierwszym punktem spotkania była wizyta w przepięknym Centrum Edukacyjnym „Džiaugsmo dirbtuvės”

8. Capstrzyk Powstańczy w Murawinie

W sobotę, 6 grudnia br., po raz ósmy, w podkieleckim Murawinie, pośród leśnych ostępów, rozbrzmiała w świetle pochodni trąbka w nostalgicznym utworze „Cisza”.

To coroczne wydarzenie skupia rekonstruktorów z całej Polski, a od trzech lat również grupy zagraniczne. Widowisko, które nawiązuje do historii powstania styczniowego z lat 1863-64, składa się z trzech elementów.

CEREMONIA I CZĘŚĆ ARTYSTYCZNA

Pierwszym jest ceremonia, podczas którego witając gości Burmistrz Miasta i Gminy Daleszyce Dariusz Meresiński przedstawił publiczności przybyłe grupy rekonstrukcyjne. Następnie, po odczytaniu Apelu Pamięci Pierwszy Pułk Żuawów Śmierci dopełnił ceremoniału oddając Salwę Honorową. Po złożeniu kwiatów i wieńców trębacz odegrał wojskowy sygnał „Śpij kolego”.

Drugim elementem wydarzenia była część artystyczna widowiska, każdego roku mająca inny charakter. Podczas tegorocznej edycji zaprezentowano cztery ruchome obrazy z okresu powstania styczniowego: „Branka”, „Pożegnanie powstańca”, „W powstańczym obozie” oraz „Po bitwie”. Poszczególne sceny przedzielone były występami Kaciaryny Vadanosawej, która zaprezentowała cztery białoruskie utwory nawiązujące do czasów powstańczych oraz postaci Kastusia Kalinowskiego.

Zwieńczeniem części artystycznej było symboliczne złożenie na oczach licznej publiczności herbu trójpolewego, z trzech osobnych tarcz, które na scenę wnieśli: Andrzej Rudziński (PL) z Grupy Rekonstrukcji Historycznych Bellum, Vaidotas Valavičius (LT) z Kauno pavieta Laisvieji šauliai oraz Wasyl Kałacz (BY) z Клуб гістарычнай рэканструкцыі „Invictus 1863”. Po złożeniu herbu w całość, koronę nasunął nań reprezentujący Klub Historyczny „Rok1863.pl” Romuald Sadowski, występujący w mundurze weterana powstania styczniowego z okresu II Rzeczypospolitej.

■ Zwieńczeniem części artystycznej było symboliczne złożenie na oczach licznej publiczności herbu trójpolewego

■ Ostatnim elementem widowiska był przemarsz z pochodniami pod Dąb Powstańców

PRZEMARSZ POD DĄB POWSTAŃCÓW

Ostatnim elementem widowiska był przemarsz z pochodniami pod Dąb Powstańców, gdzie po wspomnieniu wydarzeń z XIX w. nastąpiło wręczenie Krzyży In Memoria Gloria Vicis osobom wnoszącym szczególny wkład w kultywowanie historii Polski.

Finał widowiska to odegrany przez trębaczę utwór „Cisza”, będący

wołaniem do udania się na odpoczynek.

Tegoroczna edycja wydarzenia zgromadziła blisko 150 rekonstruktorów i pasjonatów z 26-ciu grup. W widowisku wzięło udział około 450 uczestników. Kolejna edycja Capstrzyku Powstańczego została zaplanowana na 12 grudnia 2026 r. ■

Romuald Sadowski
Fot. archiwum prywatne
R. Sadowskiego

Fabryka czołgów stworzy 100 miejsc pracy. Podano datę zakończenia budowy

W kowieńskiej wolnej strefie gospodarczej powstanie niemiecko-litewska fabryka czołgów. Litwa podpisała trzy kluczowe umowy. Fabryka ma mieć zdolności większe niż tylko montaż.

TRZY UMOWY PODPISANE

W czwartek 11 grudnia w Ministerstwie Ochrony Kraju podpisano trzy strategiczne umowy między litewskim rządem, niemieckimi koncernami zbrojeniowymi KNDS Deutschland i Rheinmetal Landsysteme, a państwową spółką Epso-G Invest. Porozumienia obejmują współpracę przemysłową, montaż oraz długoterminową obsługę techniczną czołgów Leopard.

„W obliczu rosnących wyzwań związanych z bezpieczeństwem w Europie bardzo ważne jest wzmocnienie przemysłu obronnego i łańcucha dostaw. Celem tej umowy jest zapewnienie niezawodnych dostaw sprzętu wojskowego i stworzenie długoterminowej synergii przemysłowej, która pozwoli na szybsze i bardziej niezależne reagowanie oraz przyciągnięcie do Litwy zaawansowanych technologii wojskowych” — powiedział Robertas Kaunas, minister ochrony kraju.

W ramach umowy przewidziano, że Epso-G Invest nabędzie 25,1 proc. udziałów w spółce Lithuania Defense Services (LDS), zarządzanej przez niemieckich partnerów. Współpraca ma objąć także montaż części czołgów Leopard na Litwie.

Zakład produkcyjny LDS powstanie w kowieńskiej wolnej strefie gospodarczej (lit. Kauno laisvoji ekonominė zona, KLEZ). Inwestycja o wartości 50 mln euro ma umożliwić nie tylko montaż, ale i serwisowanie czołgów oraz innego sprzętu wojskowego użytkowanego przez litewską armię.

„Planujemy, że pierwszy czołg zmontowany na Litwie powinien wyjechać na początku 2028 r., a pozostałe zostaną wyprodukowane, zgodnie z odnowioną umową, do końca 2030 r.” — powiedział Markus Schmidt, prezes LDS.

Litwa zakupi łącznie 44 czołgi Leopard w ramach rozwoju struktur

dywizyjnych sił zbrojnych. Zakład LDS ma również świadczyć usługi dla niemieckiej brygady stacjonującej na Litwie, a w przyszłości — dla innych partnerów z NATO.

NOWE MIEJSCA PRACY

Równolegle podpisano umowę inwestycyjną między Ministerstwem Gospodarki i Innowacji a firmą LDS, która zapewni projektowi status dużego przedsięwzięcia inwestycyjnego. Oznacza to uproszczenia administracyjne i preferencyjne warunki dla inwestorów.

„Wszystkie trzy umowy zostały podpisane z tą samą grupą przedsiębiorstw, z tą różnicą, że Ministerstwo Gospodarki i Innowacji podpisało umowę dotyczącą statusu dużego projektu. Oznacza to, że grupa KNDS Deutschland i Rheinmetal Landsysteme tworzy ten projekt, a my, przyciągając inwestycje w wysokości 50 mln euro, stworzymy 100 nowych miejsc pracy, z których 80 proc. będzie przeznaczonych dla wysoko wykwalifikowanych specjalistów” — powiedział Edvinas Griškevičius, minister gospodarki i innowacji.

LITEWSKA DYWIZJA POWSTANIE WCZEŚNIEJ?

Litwa podpisała w maju 2024 r. umowę o wspólnym zakupie czołgów z Niemcami, Czechami i Holandią. Dzięki inwestycji we własną bazę produkcyjną dostawy dla litewskich sił zbrojnych mają rozpocząć się już w 2028 r. i zakończyć do końca 2030.

„Potrzeby dywizji widzimy na 2030 r. Taki jest cel i taka jest ta decyzja, a ta inwestycja jest bardzo dobrym przykładem tego, jak można rozszerzyć zdolności produkcyjne w zakresie obronności, inwestując między partnerami, otwierając nowe możliwości i nowe zdolności produkcyjne. Dzięki temu szybciej będziemy mieli czołgi, ponieważ bez tej fabryki trudno byłoby je sobie wyobrazić do 2030 r. Teraz mówimy już o 2028 r.” — wyjaśnił Robertas Kaunas.

Budżet Litwy na obronę narodową w 2026 r., wraz ze środkami z Funduszu Obrony Państwowej, wyniesie 4,8 mld euro, co stanowi 5,38 proc. PKB.

Opr. J.B. n a podst. BNS

Celem tej umowy jest zapewnienie niezawodnych dostaw sprzętu, twierdzi minister ochrony kraju Robertas Kaunas. Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

*Coraz bliżej Świąt...
Coraz bliżej Świąt...*

Czas oczekiwania Świąt Bożego Narodzenia jest wyjątkowy. To wspaniały czas rodzinnego spotkania przy wigilijnym stole, kolędowanie

przy choince i prezenty! Czy wiecie, kto przynosi prezenty w Świąt w innych krajach? My nie mamy żadnej wątpliwości, iż jest to Święty Mikołaj.

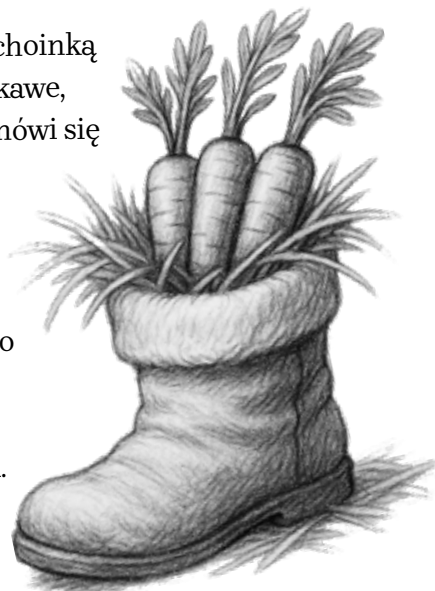
A jak się nazywa wyczekiwany przez dzieci i dorosłych gość we Francji, Egipcie i jak tam obchodzi się Boże Narodzenie?

Boże Narodzenie na świecie

Francja. W noc z 24 na 25 grudnia dzieci wystawiają przy kominku lub pod choinką buty. Prezenty zostawia im Père Noël, czyli Ojciec Bożego Narodzenia. Co ciekawe, Noël po francusku może oznaczać także... kolędę! A czyż u nas na Litwie nie mówi się pastoralka i na pieśń, i na wieczór?

Egipt. Boże Narodzenie obchodzi się 7 stycznia, zgodnie z kalendarzem juliańskim używanym przez Kościół koptyjski. W nocy z 6 na 7 stycznia odprawiana jest uroczysta msza. Po powrocie do domów rodziny zasiadają do wspólnego posiłku, a dzieci często otrzymują prezenty od rodziców.

Hiszpania. Dzieci otrzymują prezenty 6 stycznia, w dniu Święta Trzech Króli. Po hiszpańsku to Los Reyes Magos (czyli dosłownie Trzech Magów, ale na Litwie przyjęliśmy nazywać ich królami). W nocy z 5 na 6 stycznia ustawiają buty przy drzwiach, na balkonach lub parapetach i zostawiają wodę albo jedzenie dla wielbłądów Trzech Mędrców. Prezenty przynoszą Melchior, Kacper i Baltazar.

*W grudniu rzadko ptak zaśpiewa
w srebrze stoją wszystkie drzewa.
Naszą rzeczkę po kryjomu,
w nocy lodem okuła mróz.
Sanki wezwał i do domu
z lasu nam choinkę wniósł.*

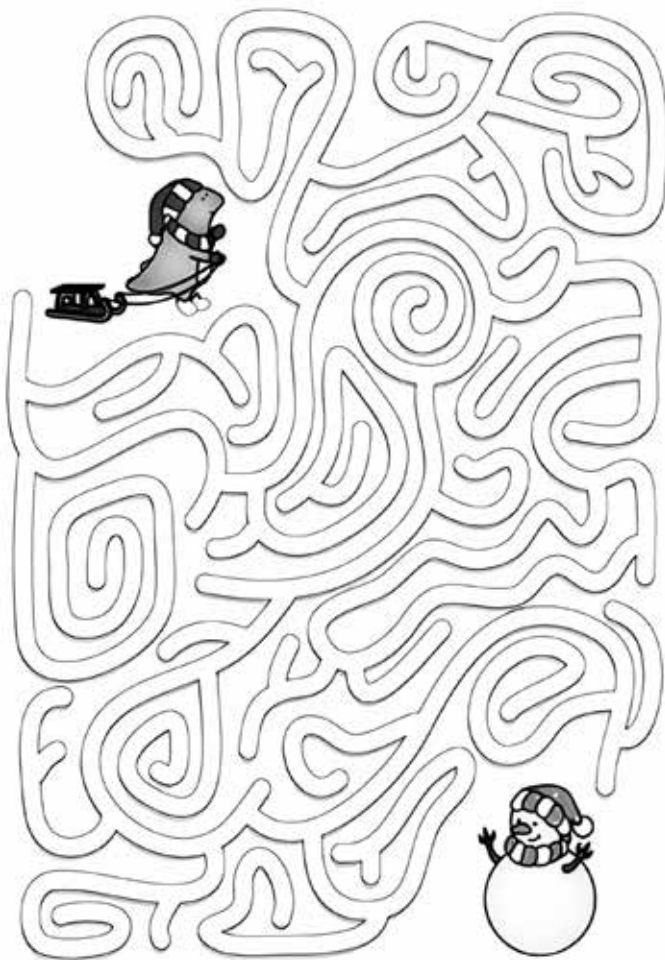
Łotwa. Prezenty pod choinkę przynosi Ziemassvētku vecītis, łotewski odpowiednik Ojca Bożego Narodzenia. Najczęściej są one rozdawane w Wigilię lub w pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia. Na Łotwie tradycje są podobne do tych naszych litewskich.

Oby zima była zdrowa!

Odblask od lodu i śniegu jest niebezpieczny dla oczu. Promienie ultrafioletowe odbijają się od śniegu i mogą wywołać tak zwaną „ślepotę śnieżną”. Jak ją poznać? Jeżeli poczujecie „piasek w oczach”, zauważycie zaczerwienienie oczu i będzie bolała Was głowa — to właśnie to! Obyście nigdy tego nie doświadczyli! Chora osoba przez kilka dni powinna przebywać w ciemnym pomieszczeniu lub mieć na oczach ciemną opaskę. Na powieki należy stosować okłady z rumianku, herbaty. Zapobiegawczo należy nosić okulary lub gogle, mając na uwadze, że nie każde chronią przed promieniowaniem ultrafioletowym. Można także zastosować własnoręcznie wykonane „okulary” z paska skóry, kory, w którym wykonujemy naprzeciwko źrenicy małeńki otwór igłą lub szczelinę nożem. Przed działaniem promieni słonecznych i mrozu należy także chronić skórę twarzy nakładając tłusty krem. Wrażliwymi miejscami są wargi, powieki i nos (także jego wnętrze). Nie wolno stosować kremów nawilżających, które przyspieszają odmrożenia.

Zimowy labirynt

ALE NUMER! DOSŁOWNIE!

Mądrała wykręca numer telefonu i grzecznie pyta:

- Halo, czy to święty Mikołaj?
- Nie.
- Skoro pan nie jest świętym Mikołajem, to po co pan podnosi słuchawkę?

Noc wigilijna dawniej...

W wierzeniach ludowych noc wigilijna to noc, w czasie której bląkają się duchy, jest to czas dziwów i nadprzyrodzonych mocy, rządzonej przez nieodgadniony świat zmarłych. Tej nocy nie ma rzeczy niemożliwych. Ptaki rozmawiają ludzkim głosem, mówią także zwierzęta domowe. Zatopione w zamarłych jeziorach dzwony głucho jęczą. Woda w źródłach i rzekach na chwilę zamienia się w wino i miód, a nawet w płynne złoto. Biada człowiekowi, który usiłowałby zerwać zasłonę z tajemnic wigilijnej nocy. W tradycji ludowej zachowało się mnóstwo opowieści o śmiałkach pochłoniętych przez źródła, z których chcieli zaczerpnąć wina, o gospodarzach, którzy od swoich wołów usłyszeli wyrok śmierci, gdyż podsłuchiwali ich tajemną rozmowę... Korzenie wieczery wigilijnej sięgają czasów praslówiańskich. Zamiast wieczery wigilijnej dawni Słowianie mieli stypę zaduszną. Do niedawna na wsi wierzono, że w dzień wigilijny zjawiają się na ziemi dusze zmarłych i przybierając postać wędrowców czy zwierząt (szczególnie wilków), przychodząc do swoich domów. Jeszcze w XIX wieku wierzono, że w czasie wieczery wigilijnej można ujrzyć osobę zmarłą w bieżącym roku, należy tylko wyjść do sieni i spojrzeć przez dziurkę od klucza, a wówczas ujrzy się ją siedzącą na opróżnionym miejscu. Dla przybysza z zaświatów zostawiano wolne miejsce przy stole. Dziś puste miejsce zostawiamy dla niespodziewanych gości.

Wyjątkowa dekoracja świąteczna, którą można przygotować razem z dziećmi

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Przygotowanie domku z piernika to nie tylko tworzenie świątecznej ozdoby, a trochę jak wchodzenie w świat dziecięcej wyobraźni.

Zapach ciepłego miodu, masła i przypraw korzennych unosi się w domu już od pierwszej chwili, kiedy zaczynamy podgrzewać składniki, a później wypełnia całą kuchnię, wprowadzając ten szczególny nastrój, który kojarzy się ze spokojem, światłami choinki i długimi zimowymi wieczorami.

Tym, co sprawia, że domek z piernika jest tak wyjątkowy, nie jest jedynie jego wygląd (bo wcale nie musi być idealny!), ale proces tworzenia — powolny, pachnący i pełen drobnych momentów, w których ciasto staje się ścianą, ściana zamienia się w dom, a dom zmienia się w część świąt.

Każdy z domowników może dołożyć coś od siebie, a potem cieszyć się jego wyglądem.

Składniki:

Ciasto piernikowe:

- 600 g mąki pszennej
- 200 g masła
- 200 g miodu
- 150 g cukru (może być brązowy)
- 2 jajka
- 2 łyżeczki sody
- 2 łyżki kakao
- 2 łyżki przyprawy do piernika
- szczypta soli

Lukier:

- 1 białko
- 200-250 g cukru pudru
- trochę soku z cytryny

Wykonanie:

Najpierw przygotować szablon z tektury: 2 × ściana przednia/tylna prostokąt 12 × 16 cm (jedna ze ścian ma miejsce na drzwi/okno), 2 × ściana boczna 12 × 18 cm, 2 × dach: 14 × 20 cm. Dodatkowo: komin, okiennice, drzwi.

Ciasto: rozpuszcza się masło, miód i cukier w garnku — tylko do momentu, gdy składniki połączą się w gładką, bursztynową

Fot. Pixabay

mieszanekę. Gdy lekko przestygnie, łączy się ją z mąką, sodą, kakao, korzenną przyprawą i szczyptą soli oraz jajkami. Ciasto wyrobić, aż stanie się elastyczne, miękkie i gładkie, idealne do wałkowania. Owinąć je folią i schować do lodówki, pozwalając mu odpocząć, nabrać gęstości i stabilności. Po godzinie jest gotowe do pracy.

Rozwałkować je równomiernie na grubość około pół centymetra. W tym momencie przydaje się wcześniej przygotowany szablon, który przykładamy do ciasta i nożem (najlepiej, jeśli takim do pizzy) trzeba odciąć precyzyjne kształty ścian, dachu i ewentualnych ozdób. Tak przygotowane elementy przemieścić na formę wyłożoną papierem i włożyć do piekarnika nagrzanego do 180°C i piec 4-5 minut. Podczas pieczenia ciasto zmienia kolor na ciemniejszy, a aromat staje się jeszcze intensywniejszy.

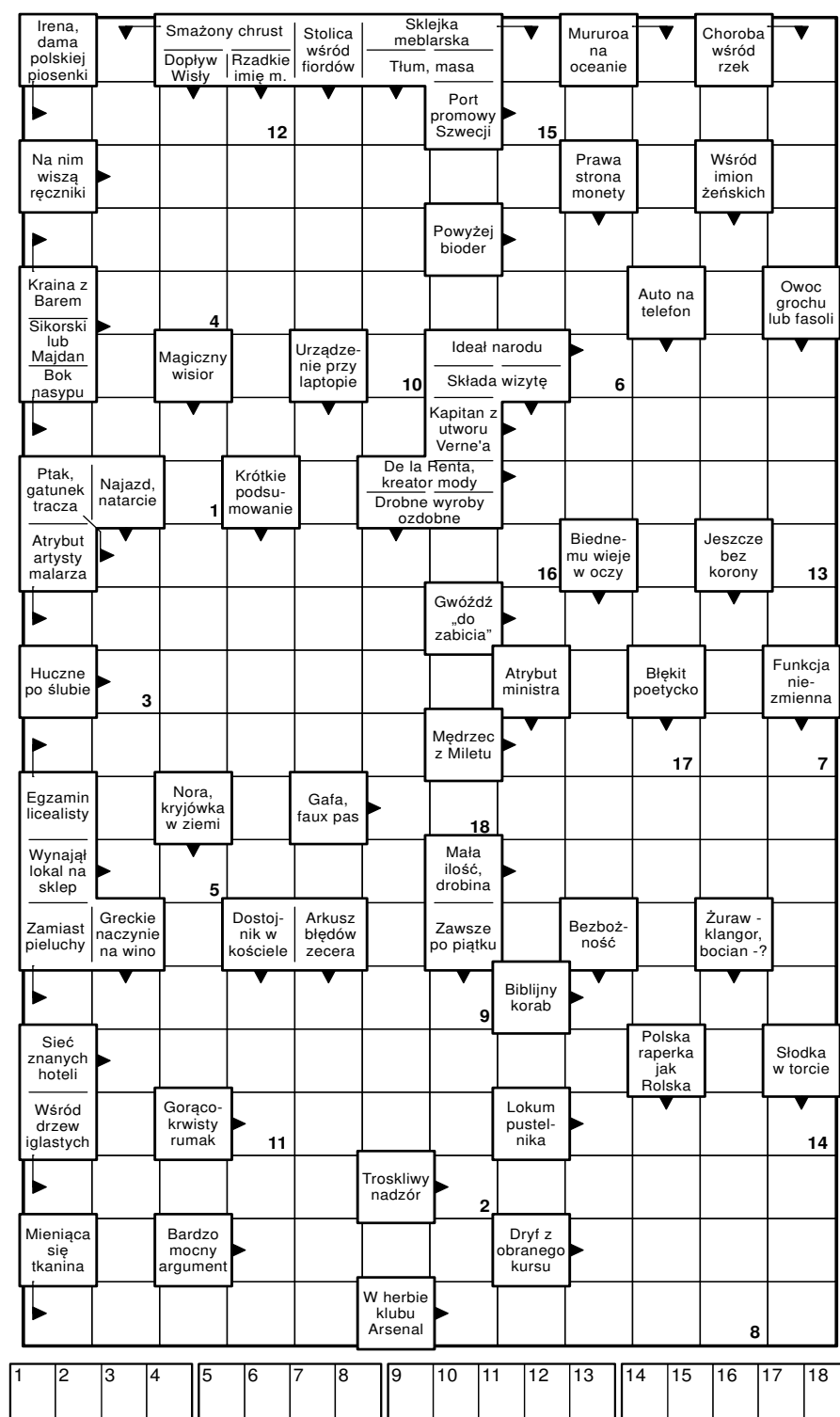
Po około kilkunastu minutach elementy są twarde, gotowe do budowy, choć najlepiej pozostawić je na kilka godzin, aby zupełnie ostygły i stały się stabilne. Kiedy ściany

domku są twarde, można przygotować lukier, który będzie pełnił rolę wyjątkowo mocnego kleju.

Ubić białko z odrobiną soku z cytryny, a następnie powoli dodawać cukier puder, aż masa stanie się gęsta i lśniąca. Przełożyć ją do rękawa cukierniczego i można ozdabiać lukrem ściany domku, dach lub ozdobić je w inny sposób. Teraz jak części domku są ozdobione zaczynamy łączyć ściany.

Najpierw stawiamy je na deseczce lub tacy, trzymając przez chwilę, aż lukier zastygnie. Kiedy konstrukcja jest już stabilna, przyklejamy obie części dachu, pozwalając im oprzeć się delikatnie, tworząc charakterystyczny spadek. Po kolejnych chwilach twardnienia można dodać komin, ozdobne gwiazdki, kolorowe cukierki, wyciskane z lukru sopolki i wszystko to, co tylko podpowie wyobraźnia. Domek należy pozostawić do całkowitego wyschnięcia — wtedy staje się nie tylko piękną dekoracją, lecz także trwałą, pachnącą pamiątką świąt, którą można podziwiać przez cały grudzień. ■

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 11-12 GRUDNIA

Poziomo: SKRECZ - SROKA - RAMIARZ - POSIEW - LANGE - SARKOFAG - KAMIL - POSTAĆ - TONA - BARAN - MAKATKA - KORONA - RZECZ - NATARCIE - ARKUSZ - UDAR - PSINA - FERNANDO - STORA - GANEK - STYLON - PANACEUM - TLEN - PROKOP - REDIS - TATAMI - DANE - KRAK - JANAS - TRALKA

Pionowo: KROSNO - MONROE - APTEKA - KRASA - SZARAK - RONALD - EMIRAT - KOTURN - ENEIDA - CIEK - ANANAS - ARKANSAS - ŁZAWOŚĆ - TARZAN - SEPTET - SZLAK - BARI - POSTURA - AGATA - ZEUS - TYMOTKA - JOHN - MORSE - DIPOL - KARL - GMINA - CHAN - ROSOMAK - JANE - LANCZ - RABAN - PIKA

Hasło: Jacy goście taka uczta

Uśmiechnij się!

Mąż z żoną ogląda horror. Nagle na ekranie pojawia się przerażająca kobieca postać. Żona wystraszona wykrzyknęła:

– O matko!!!

Na to mąż z przekąsem:

– Poznałaś, co?

Wraca Mikołaj już po rozwiązaniu prezentów. Śnieżynka patrzy i załamuje ręce. Sanie rozbite. Renifery mają połamane rogi i skundlone futra. Mikołaj się zatrzymuje i wypada z sań. Śnieżynka podbiega i woła:

– Irak? Afganistan?

– Dziadek Mróz.

Kłóci się mąż z żoną. Kłótnia w stadium zaawansowanym. Żona ma pretensje o wszystko, krzyczy... W pewnym momencie mąż jej przerywa i mówi spokojnym głosem:

– Ty to powinnaś być żoną Świętego Mikołaja.

– Jak to?

– Może by częściej z prezentami w świat wyjeżdżał...

Spotyka się dwóch starych kumpli:

– Słuchaj, wpadniesz do mnie na imprezę sylwestrową?

– No, nie wiem..., a kiedy?

Słychać pukanie do drzwi

– Kto tam?

– Merry...

– Jaka merry?

– Merry christmas.

Fąfarowie przygotowują się do wiecznej wigilijnej. W pewnej chwili Fąfarowa pyta męża:

– Czy zabiłeś już karpia?

– Tak, utopiłem go.

Przedszkolak pyta kolegę:

– Co dostałeś na gwiazdkę?

– Trąbkę.

– Mówiłeś, że dostaniesz lepsze prezenty!

– To super prezent! Dzięki niej zarabiam codziennie 2 euro!

– W jaki sposób?

– Tata mi daje, żeby prze-

stał trąbić!

EMERYTURY Choroby, z powodu których można odebrać środki z funduszy

Szefowie resortów opieki społecznej i pracy oraz zdrowia zatwierdzili listę 40 poważnych chorób pacjentów, którzy od przyszłego roku będą mogli bez opodatkowania odebrać wszystkie środki zgromadzone w funduszach emerytalnych drugiego stopnia. Według wyliczeń ministerstw z możliwości tej mogłoby skorzystać ok. 20 tys. osób. „Ta lista poważnych chorób jest jednym z trzech kryteriów, które dają ludziom możliwość — w przypadku cierpienia na szczególnie poważne choroby, gdy dalsze gromadzenie emerytury staje się bezcelowe i nieprecyzyjne — wypłacenia środków zgromadzonych w drugim filarze emerytalnym” — powiedziała w poniedziałek 15 grudnia dziennikarzom minister zdrowia Marija Jakubauskienė. Na liście znajdują się osoby cierpiące na nowotwory, złośliwe guzy, przewlekłą niewydolność serca i nerek w późnym stadium, a także osoby po przeszczepach narządów i tkanek, pacjenci wymagający opieki paliatywnej oraz osoby cierpiące na inne choroby.

KOMUNIKACJA Od 2027 r. UPP świadczyć będą Poczta Litewska i Omniva LT

W latach 2027-2035 powszechne usługi pocztowe (UPP) będą mogły świadczyć państwowa Poczta Litewska oraz estońska spółka pocztowo-logistyczna „Omniva LT”. Służba Regulacji Łączności (RRT) poinformowała, że zatwierdzono wnioski obu przedsiębiorstw jako kwalifikujące się i mogą one zostać zobowiązane do świadczenia tych usług. Jest to pierwszy przypadek, kiedy więcej niż jeden dostawca został oficjalnie uznany za zdolnego do świadczenia tych usług, ogłasza RRT. Obecnie — do końca 2026 r. — powszechne usługi pocztowe na całym terytorium kraju świadczy Poczta Litewska.

„To ważny sygnał, który pokazuje, że rynek pocztowy w ciągu ostatniej dekady zasadniczo się zmienił — pojawiła się realna konkurencja nawet w segmencie usług powszechnych. Wcześniej było to nie do pomyślenia” — powiedziała przewodnicząca RRT Jūratė Šovienė.

BANK LITWY Wydano nową okolicznościową monetę

Bank Litwy (LB) oferuje kolekcjonerom okolicznościową monetę o nominale 2 euro poświęconą Małej Litwie. W zeszłym tygodniu bank centralny wyemitował również monetę poświęconą kołysce. Moneta poświęcona Małej Litwie zostanie wprowadzona do obiegu 22 grudnia, a przedsprzedaż rozpoczęła się 15 grudnia. Moneta jest ostatnią częścią serii poświęconej regionom etnograficznym Litwy — w 2019 r. serię rozpoczęła moneta poświęcona Żmudzi, w 2020 r. — Aukštocie, w 2021 r. — Dzūkii, a w 2022 r. — Suwałkii.

KŁAJPEDA Przeładunki w porcie wzrosły do 36 mln ton

W ciągu jedenastu miesięcy tego roku w porcie w Kłajpedzie przeładowano prawie 36 mln ton ładunków — o 11 proc. więcej niż w tym samym okresie ub. roku, jak poinformowała dyrekcja portu w Kłajpedzie. W okresie styczeń-listopad przeładowano prawie 12 mln ton ładunków w kontenerach, co stanowi 33 proc. całkowitego przeładunku portu — o 29 proc. więcej niż w ub. roku. W ciągu jedenastu miesięcy w porcie przeładowano 3,4 mln ton produktów naftowych — 4-proc.

wzrost, surowców i materiałów budowlanych — prawie 2 mln ton, czyli 7-proc. wzrost, nawozów — 1,6 mln ton, czyli 3-proc. wzrost w porównaniu z zeszłym rokiem. Ponadto w tym roku przeładowano 3,6 mln ton zboża — o 5 proc. mniej niż w 2024, złomu — 1 mln ton, czyli o 13 proc. mniej, drewna — 557 tys. ton, czyli o 17 proc. mniej niż w roku poprzednim.

UNESCO Szwajcarskie jodłowanie częścią światowego dziedzictwa

W czwartek Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) uznała jodłowanie — tradycyjny sposób śpiewania szwajcarskich pasterzy alpejskich — za część światowego dziedzictwa kulturowego. Jodłowanie zostało wpisane na reprezentatywną listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO podczas spotkania, które odbyło się w New Delhi. „Jodłowanie jako symboliczna pieśń szwajcarska obejmuje różne formy ekspresji artystycznej i jest głęboko zakorzenione wśród mieszkańców” — czytamy w komunikacie rozpowszechnionym przez szwajcarskie ministerstwo kultury. Ten sposób śpiewania jest również popularny w Austrii i Niemczech, ale w przeciwieństwie do 2020 r., kiedy to Szwajcaria wraz z Francją starała się o wpisanie tradycji produkcji zegarów mechanicznych w górach Jura na listę UNESCO, tym razem Berno ubiegało się o nominację samodzielnie. W Szwajcarii jodłowanie jest przekazywane z pokolenia na pokolenie — zarówno w rodzinach, jak i szkołach muzycznych lub po prostu między śpiewakami.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. Lietuvos bankas, fotomontaż A.K.; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Litwa proponuje kontrowersyjny pomysł, jak zwiększyć liczbę lekcji litewskiego

Rząd Litwy zapowiada reformę. W szkołach mniejszości narodowych, na dotyczące których statystyki powołuje się rząd, ma być więcej litewskiego bez ujemy dla ojczystego. Pomysł to... podniesienie ograniczenia, ile lekcji dziennie może mieć uczeń.

PRIORYTET DLA LITEWSKIEGO, Z OCHRONĄ OJCZYSTEGO

Rząd Ingi Ruginienė zapowiada rozszerzenie nauczania języka litewskiego i literatury w szkołach mniejszości narodowych. Dokument precyzuje, że zmiany nie będą wiązać się z ograniczeniem liczby lekcji języka ojczystego uczniów należących do tych mniejszości. Planowana reforma ma zostać zrealizowana w trakcie obecnej kadencji, a więc do jesieni 2028 r.

Kierownictwo Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu (ŠMSM) już prowadzi prace nad zwiększeniem liczby lekcji języka litewskiego w klasach początkowych. W związku z tym ministerstwo zwróciło się o opinię do Ministerstwa Ochrony Zdrowia, ponieważ obecne przepisy – w tym dotyczące maksymalnego pułapu liczby lekcji – określają zatwierdzane przez resort tzw. „normy higieny”.

Teraz uczniowie klas pierwszych mogą mieć maksymalnie pięć lekcji dziennie, w klasach 2-4 – sześć, a w klasach 5-10 oraz gimnazjalnych do siedmiu lekcji dziennie. Czyli na klasy pierwsze maksymalnie przypada 25 lekcji, na 2-4 (początkowe) 30, a na resztę 35. Jednak ministerstwo proponuje zmienić limit dla klas początkowych.

Resort proponuje zwiększenie tygodniowego limitu lekcji dla klas początkowych z obecnych 30 do 31-32. Ma to umożliwić wprowadzenie dodatkowych lekcji języka litewskiego bez konieczności ograniczania innych przedmiotów, w tym języka ojczystego. Oznacza to, że uczeń w wieku 8-10 lat mógłby tygodniowo mieć o 1-2 więcej lekcji ogółem.

STANOWISKO POLSKICH SZKÓŁ JEST ZNANE

Wcześniej nauczyciele polskich szkół w Wilnie w rozmowie z „KW”

podkreślali, że problemem nie jest liczba godzin lekcyjnych, a brak podręczników i przede wszystkim metodologii.

— Bez opracowanej metodologii i dobrych podręczników możemy przeznaczyć i 10 godzin na naukę języka państwowego, ale efekt będzie niewspółmierny do kosztów. Trzeba więc przygotować dydaktykę i podręczniki. Bez tego podniesienie poziomu znajomości litewskiego nie będzie — tak jeszcze we wrześniu w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówiła dyrektorka Gimnazjum im. J.I. Kraszewskiego w Wilnie, które w tym roku obchodzi 80-lecie działalności. Szkoła podejmowała własne kroki dla poprawienia metodyki nauczania języka, gdyż, można domniemać, resort oświaty w tym zakresie milczy.

WSZYSTKIE „MNIEJSZOŚCI” W JEDNYM WORKU

Tymczasem sytuację pogarsza wrzucanie polskich szkół do worka

z innymi „mniejszościami narodowymi”. O tym problemie naszą redakcję alarmowała Iwona Czerniawska, dyrektorka Liceum im. Adama Mickiewicza w Wilnie.

— Przez lata mówiąc o zdawalności (egzaminów) szkół mniejszości narodowych, rozwiązywaliśmy cudze problemy. Nasze szkoły z językiem litewskim dobrze sobie radzą. Nie będę wypowiadała się za szkoły dwu- i trójjęzyczne — podkreśliła w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”.

Jest więc przedstawiany nieprawdziwy obraz polskich szkół. Statystyki dotyczące szkół mniejszości narodowych są brane jako całość, z których wynika, że duża część uczniów, a nawet absolwentów, nie jest w stanie sprawnie komunikować się w języku państwowym, co oczywiście jest problemem integracji z całością społeczeństwa. Jednak najczęściej problem ten nie dotyczy polskich szkół, które mają dobry poziom zdawalności, co nieraz było udawdaniwane. ■

Opr. J.B. na podst. BNS, KW, inf. wł., A.K.

Wyższy dzienny limit lekcji w klasach początkowych w szkołach mniejszości narodowych — to wstępny pomysł rządu na podniesienie poziomu znajomości litewskiego Fot. Žygmantas Gedvila, ELTA

06.30 „Info Wilno”
06.45 „Studio Wilno”
07.05 „Małe wielkie pytania – dzieci pytają dorosłych”
07.30 „Piękno, zgłoś się!”
07.55 „Ziołowa apteka”
08.05 „ZdroWY Plan”
08.20 „Zakochaj się w Polsce”
08.45 „Klub u reaktorów”
09.35 „Sensacje XX wieku”
10.25 „Gra słów. Krzyżówka”
10.50 „Słownik polsko@polski”
11.15 „Małe wielkie pytania – dzieci pytają dorosłych”
11.45 „Tacy byliśmy – Czerwone gitary”
12.10 S. „War to kochać”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Kulturalnie mówiąc”
13.30 „Panorama litewska”
13.35 „Anna Dymna – spotkajmy się”
14.00 „Muzyka w sieci”
14.15 „Całe życie w kinie” film dok.
15.10 „Notacje”
15.25 „Raport naukowy”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 S. „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Kto pyta, nie błądzi”
17.45 S. „Blondynka”
18.30 „Pielgrzymi Nadziei”
18.45 „Strona po stronie”
19.00 „Info Wilno”
19.15 „Studio Wilno”
19.35 „Niezwykle miejsca”
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Krucjata”
21.50 „Tacy byli-

śmy – Kombi”
22.15 „Zakochaj się w Polsce”
22.40 „Kulturalnie mówiąc”
23.05 S. „Na sygnale”
23.25 „Info Wilno”
23.40 „Studio Wilno”
00.05 „Sensacje XX wieku”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.45 S. „Krzyk o pomoc”
10.30 S. „Dzielnica dużego miasta”
11.25 S. „Morderstwo na północy”
12.15 „Zgadnij i odgadnij”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Pomocy! Kupiliśmy wioskę”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.30 S. „Obietnica”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Wiadomości
19.00 Litewskie Nagrody Sportowe 2025
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Płytki”
22.30 S. „Rój”
00.10 S. „Dzielnica dużego miasta”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Anupama”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Hudson i Rex”
10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Dziedziczka”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżniczka Kopciuszek

14.00 S. „Druga żona”
15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Detektywi muzyczni
21.00 „Niebezpieczne związki”
21.30 Wiadomości
22.30 „Mroczny Rycerz powstaje” thriller
01.45 „Mroczny Rycerz” thriller

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „LRT forum”
7.00 „Historie rzeczy”
8.00 Co jest lepsze, sąsiedzie?
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Klucz artystyczny
12.00 S. dok. „Jak oni to zbudowali?”
12.45 Niezapomniane Wilno
12.55 „Historie społeczności”
13.25 Dajmu czadu!
14.30 „Zgadnij i odgadnij”
15.00 Historie rzeczy
16.00 „Szalony na punkcie kół”
16.30 „Styl”
17.30 „Stonkus bezpośrednio”
18.30 S. „Le-karz Górski”
19.15 Euromaxx
19.45 S. dok. „Jak oni to zbudowali?”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Wspaniali przegrani: Inna planeta” film dok.
22.45 „Pamiętajmy”
23.00 „Poker tekstowy”
23.30 „Klucz artystyczny”
00.00 S. „Obietnica”

6.00 „La Maitas. Italija”

7.00 S. dok. „Rekiny. Litwa”
8.30 „Łotrzyki” komedia
9.00 „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Napisała: Morderstwo”
12.00 S. „Dziki serce”
14.00 S. „Miłość jest moim życiem”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Miasto czy wieś”
21.00 „Łotrzyki” komedia
22.00 TV3 wiadomości
22.30 „Megan Levey” dramat
00.55 S. „Tajemnice Alaski”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.35 „Akumulatory”
8.30 S. „Policja wodna”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Seal Team”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „911”
21.00 „Kto tam?” thriller
23.05 „Król zło-dziei” thriller
01.20 S. „FBI”

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Litwa na żywo
8.30 S. „Poświęcić wszystko”
9.30 S. „Margarita”
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 S. „Nieodnaleziona Rosja”
12.30 Wszystko jest mierzone
13.00 Nowy dzień

13.57 Ambasadorzy Szkoły Milenijnej
14.00 S. „Stary”
15.30 Najlepszy Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Życie w biznesie
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 Trzymajcie się
21.25 S. „Mosty naszego życia”
22.30 Reporter
23.00 Litwa na żywo
00.00 S. „Nieodnaleziona Rosja”

6.00 S. „Przekrocz linię”
7.00 S. „Strażnik Teksasu”
8.00 S. „Cobra 11”
9.00 „Egązas dugnas”
9.30 „Gwiazdy lombardu”
10.00 „Prawo i porządek”
11.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
11.30 „Liczba czy herb?”
12.30 S. „Dron”
13.30 S. „Cobra 11”
14.30 S. „Komisarz Maltese”
16.00 S. „Przekrocz linię”
18.00 S. „Strażnik Teksasu”
18.50 Mistrzostwa Europy „Lietkabelis” – „Niners”
21.00 „Hitman” dramat
22.40 S. „1883”
00.10 S. „Przekłęci”

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Dziennik Mediumu”
10.00 S. „Trochę słońca”
11.00 S. „Tajemnice Siostry Bonifacej”

12.00 S. „Kryminalne umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Straż Pożarna Chicago”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Kryminalne umysły”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Petra”
22.50 „Straż Pożarna Chicago”
23.45 S. „Alex Hugo”

06.25 S. „Wichrowe wzgórze”
07.15 S. „Akacyjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 „Serwis Info”
09.20 S. „Za-raz wracam”
10.00 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 „Serwis Info”
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „Maga-zyn Rolniczy”
13.55 „Kanada sztuka przetrwania na dzikiej północy” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
16.00 „Serwis Info”
16.15 „Reporterzy”
16.35 Gra słów. Krzyżówka
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Jaka to melodia?”
19.10 „Klan”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Za-raz wracam”
22.10 „Niezwyciężony”
00.20 „Złodziej w hotelu” film fab.

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.10 „Muzyczne poranki”
07.55 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 „Podróż z historią”
09.20 „Dzień z życia artysty”
10.00 S. „Noce i dnie”
11.10 „Chopin. Pragnienie miłości” dramat
13.20 „Kamizelka” film fab.
14.20 „Liam Gallagher” film dok.
15.20 „Mama płacze deszczem” film anim.
16.00 „Hala odlotów”
17.00 „Czarna suknia” film fab.
18.00 S. „Noce i dnie”
19.05 „Łódź Kultury”
19.45 „Po drugiej stronie kamery” film dok.
21.00 „Teatr Telewizji”
22.20 „Respect” film fab.
00.55 „W poszukiwaniu dobrego filmu”

07.15 „Panorama”
07.35 „Pożyteczni.pl”
08.00 „Rączka gotuje”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.40 „Polacy, którzy zmienili świat medycyny”
13.00 „Serwis Info”
13.10 „Zawrót” dramat
14.30 „Historia Polski według Kabaretu Moralnego Niepokoju”
15.00 „Kod bezpieczeństwa”
15.30 „Moda na język polski”
16.00 „Serwis Info”
16.10 „Historia kuchni polskiej”
17.00 „Za-raz wracam”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”

18.50 „Te-leexpress Extra”
19.15 „Ziemia obiecana”
19.35 „Polacy Świata”
19.45 „Panorama”
20.10 „Wschód”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.10 „Nasz premier. Tadeusz Mazowiecki” film dok.
00.10 „Panorama”

07.55 „Był taki dzień”
08.00 „Czerep”
08.25 „Waleczne z gór”
08.50 „Flesz historii”
09.05 „Myśliciele”
09.10 S. „Sława i chwała”
10.05 „Podróż z historią”
10.30 „Taksówkarz” film dok.
11.20 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.50 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.40 „Prasa donosi”
12.45 „Wojownicy czasu”
13.15 S. „Bodo”
14.10 „Zwierzęta, które zmieniły historię” film dok.
15.00 „Królowe, które zmieniły świat”
15.45 S. dok. „Kroniki Hitlera”
16.35 „Korona królów”
17.05 „Sensacje XX wieku”
17.50 „Historia kuchni polskiej”
18.30 „Kopalnia Wujek” film dok.
19.25 „Polacy na morze”
19.50 „Było, nie minęło”
20.15 S. „Sława i chwała”
21.10 „Hetman”
21.25 „Wędrowni szlakami granicznymi”
22.05 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
22.15 „Historia w postaciach zapisana”
23.55 „Rzecz Polska”

00.05 „Zeldowicz. Teoria spalania i detonacji” film dok.
00.50 „Szerokie tory”

00.35 Pod opieką Limanowskiej Pani
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Moja parafia
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Poznajemy Polskę
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyznę
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Maria Okońska – kobieta, która miała w sobie ogień
06.55 PSL skradziona tożsamość
07.50 Cierpliwa ufnosć
08.55 Adwent na serio
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Historia krzyża na Tarnicy
10.00 Papież Polak do Rodaków
10.30 Słowo życia
10.35 Święty na każdy dzień
10.40 Woda i las źródło życia na ziemi
11.00 Informacje dnia
11.15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11.45 Zew natury
12.00 Mocni w Wierze
12.35 Słowo życia
12.40 Ma się rozumieć
12.50 Święty na każdy dzień
13.00 Anioł Pański

13.03 Informacje dnia
13.20 Leśne rzeki
14.00 „Mazurek Dąbrowskiego” – od piosenki żołnierskiej do hymnu narodowego
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Podobni do ewangelicznego siewcy
16.00 Baron Feliks Konopka życie i twórczość
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Jestem mamą
17.25 Przyroda w Obiektywie
17.40 Zdrowie z Bożej Apteki
18.00 Wierzę w Boga
18.30 Rajd Katyński
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Każdy ma-luch to potrafi
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyznę
02.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Recital fortepianowy Rafała Blechacza

7.00 Fani cze-rech kółek
10.00 Łowcy staroci
14.00 Naprawa gospodarstwa
19.00 Jak to jest zrobione?
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
23.00 Zapomniane i upuszczone

TVP
WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.45 „Studio Wilno”
07.05 „Zwierza-ki Czytali”
07.20 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
07.30 „Mamaland”
07.55 „W kotle historii”
08.25 S. dok. „Dzika Polska”
08.50 „Haszta-gi tygodnia”
09.35 „Sensa-cje XX wieku”
10.20 „Gra słów. Krzyżówka”
10.50 „Słownik polsko@polski”
11.15 „Zwierza-ki Czytali”
11.30 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
11.45 „Tacy byliśmy”
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 „Info Wil-no – Flesz”
13.05 „Weteryna-rze z sercem”
13.30 „Szansa na sukces”
14.25 „Dusza zaklęta w fortepianie” film dok.
15.25 „Jak to działa”
15.45 „Jesteśmy stąd”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 S. „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Kto pyta, nie błądzi”
17.35 S. „Czter-dziestolatek”
18.30 „Małe wiel-kie pytania – dzieci pytają dorosłych”
19.00 „Info Wilno”
19.15 „Studio Wilno”
19.35 „Polacy Świata”
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Stule-cie Winnych”
21.50 „Tacy byliśmy”
22.15 S. dok. „Dzika Polska”
22.40 „Weteryna-rze z sercem”
23.05 S. „Na sygnale”

23.30 „Info Wilno”
23.45 „Studio Wilno”
00.05 „Sensa-cje XX wieku”

LRT | TV

6.00 Hymn Repu-bliki Litewskiej
6.02 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40
 Dzień dobry Litwo
6.30 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kry-minalna w Lipsku”
9.45 S. „Krzyk o pomoc”
10.30 S. „Dzielnica dużego miasta”
11.25 S. „Morder-stwo na północy”
12.15 „Zgadnij i odgadnij”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Pomocy! Kupiliśmy wioskę”
14.00 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20 15.15 Dzień dobry Litwo
16.30 S. „Obietnica”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Co dalej?
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Litwa mówi”
22.30 S. „Rój”
00.10 S. „Dzielnica dużego miasta”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Anupama”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Hudson i Rex”
10.00 S. „Poważ-ne sprawy”
11.00 S. „Dziedziczka”
12.00 „Pierw-sze randki”
13.00 Księżnicz-ka Kopciuszek
14.00 S. „Druga żona”
15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wie-czór, Litwo
18.30 Wiadomości

19.30 KK2
20.00 Szeszki na 20
21.00 „Niebez-pieczne związki”
21.30 Wiadomości
22.30 „Nie martw się, kochanie” thriller
00.55 S. „MacGyver”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Repu-bliki Litewskiej
6.02 „Płytki”
7.00 „(Nie)emigranci”
8.00 Pahonia
8.30 Drogi
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 „Odblaski”
12.00 S. dok. „Jak oni to zbudowali?”
12.45 „Piękna i potężna Litwa”
13.10 Koncert
14.30 „Zgadnij i odgadnij”
15.00 Historie rzeczy.
16.00 „Szalony na punkcie kół”
16.30 „Styl”
17.30 „Litwin w sercu”
18.30 Euromaxx
18.45 Liga Mistrzów FIBA. Promitheas z Patras – Rytas Wilno
21.00 „LRT PLUS scena”
21.10 „Powtórki nie będzie. Makbet. Projekt Litewskiej Opery Narodowej i Opery Miejskiej w Wilnie”
23.50 „Wizjonerzy”
00.00 S. „Obietnica”

6.00 „Zagroda marzeń”
7.00 „Miasto czy wieś”
8.30 „Łotrzy-ki” komedia
9.00 „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wi-rze miłości”
11.00 S. „Napisa-ła: Morderstwo”
12.00 S. „Dzikie serce”
14.00 S. „Miłość jest moim życiem”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
19.30 „Go! Žalgiris”

19.45 Mistrzostwa Euroligi „Žalgiris”
 „Anadolu Efes”
22.00 TV3 wiadomości
22.30 „Jestem matką” dramat
01.00 S. „Tajem-nice Alaski”

6.00 „Moja kuch-nia najlepsza”
7.30 „Akumulatory”
8.30 S. „Policja wodna”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Seal Team”
13.30 „Moja kuch-nia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „911”
21.00 „Robo-cop” film fab.
23.20 „Kto tam?” thriller
01.25 S. „FBI”

lrytas.tv

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Litwa na żywo
8.30 S. „Poświę-cić wszystko”
9.30 S. „Margarita”
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 S. „Nieodna-leżona Rosja”
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
13.57 Ambasadorzy Szkoły Milenijnej
14.00 S. „Stary”
15.30 Czyste miasta
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Sprawa gustu
18.00 Reporter
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 Trzymajcie się
21.25 S. „Mosty naszego życia”

22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
00.00 S. „Nieodna-leżona Rosja”

6.05 S. „Prze-krocz granicę”
7.00 S. „Straż-nik Teksasu”
8.00 S. „Cobra 11”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Prawo i porządek”
10.30 „Najzabawniej-sze amerykańskie filmy domowe”
11.30 „Liczba czy herb?”
12.30 S. „Dron”
13.30 S. „Cobra 11”
14.30 S. „Komi-sarz Maltese”
16.00 S. „Prze-kroczycie linię”
17.00 S. „Simp-sonowie”
23.20 S. „Straż-nik Teksasu”
19.00 „Prawo i porządek”
20.00 „Najzabawniej-sze amerykańskie filmy domowe”
21.00 „Odrzut” dramat
22.40 S. „1883”
23.45 S. „Przekłęci”

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Dzien-nik Mediumu”
10.00 S. „Tro-chę słońca”
11.00 S. „Tajemnice Siostry Bonifacej”
12.00 S. S. „Krymi-nalne umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 „Straż Po-żarna Chicago”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”

18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Kryminalne umysły”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Petra”
22.50 S. „Straż Pożarna Chicago”
23.45 S. „Petra”

06.25 S. „Wichrowe wzgórze”
07.10 S. „Akcyjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Rodzina (nie od) święta”
09.00 Serwis Info
09.20 S. „Za-raz wracam”
10.00 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „Rok w ogrodzie Extra”
13.50 S. dok. „Przyroda w symbiozie”
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
16.00 Serwis Info
16.15 Reporterzy
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Jaka to melodia?”
19.10 „Klan”
19.45 S. „Akcyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Za-raz wracam”
22.10 S. „Tak to się robi w Marsylii”
23.10 „Sekielski wieczorową porą”
00.15 „Kamienne pięści” dramat

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.10 „Muzycz-

ne poranki”
08.00 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 „Podróż z historią”
09.20 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
10.00 S. „Noce i dnie”
11.05 „Czarna suknia” film fab.
12.05 „Sędziowie”
13.20 „Mistrz tańca” film fab.
14.10 „Po drugiej stronie kamery” film dok.
15.25 „Tygodnik Kulturalny”
16.20 „Skarga” dramat
18.00 S. „Noce i dnie”
19.10 „Którędy po sztukę”
19.30 „Informacje kulturalne”
19.50 „Reżyserzy Carol Reed” film dok.
20.45 „CYKL AD-WENTOWY”
21.00 „Czarny mercedes” film sensac.
23.15 S. „Na wodach północy”
00.30 „Hala odlotów”

07.05 „Panorama”
07.35 S. „Perły Bałtyku”
08.00 „Okrasa łamie przepisy”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.40 „Wschód”
13.00 Serwis Info
13.10 S. „Ojciec Mateusz”
14.50 „Polacy Światu”
15.00 „Taksówkarz cichy bohater grudnia” film dok.
16.00 „Serwis Info”
16.10 „Łabędź niemy”
16.40 „Turystyczna Jazda”
17.00 S. „Za-raz wracam”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Rosół polski”
19.45 „Panorama”
20.10 „Kieru-

nek Zachód”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Za marzenia”
23.15 „Studio w kontakcie”
00.10 „Panorama”

08.15 „Był taki dzień”
08.20 „Ex Libris”
08.40 „Było, nie minęło”
09.00 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
09.10 S. „Sława i chwała”
10.05 „Kopalnia Wujek” film dok.
11.00 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
11.05 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.30 „Myśliciele”
11.35 „W sercu Ameryki”
12.30 „Waleczne z gór”
12.55 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”
13.10 S. „Bodo”
14.05 „Podróż z historią”
14.35 „Piosenką przez historię”
14.45 „Grudzień 70. Interesy władzy” film dok.
15.35 „Rodem spod Jazłowiec” film dok.
16.20 „Polska i świat z historią w tle”
16.35 „Korona królów”
17.00 „Sensacje XX wieku”
17.40 „Był taki dzień”
17.45 „Gdynia grudzień 1970” film dok.
18.05 „Napis na paczce papierosów do ludzi strzelać nie będę” film dok.
18.50 „Polacy na morze”
19.20 „Fake czy historia?”
19.55 „Ex Libris”
20.15 S. „Sława i chwała”
21.10 „Wielcy polscy wynalazcy w II Rzeczypospolitej”
21.25 „Oblicza

terroryzmu”
22.10 „Wichry Kołomyj” dramat
23.55 „Doktor z Żeromskiego” film dok.
23.55 „Klisze pamięci”
00.25 „Piosenką przez historię”

00.15 Granica
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Rajd Katyński
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy ma-łuch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Myśląc Historia
06.10 Odnaleźć siebie
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Iluminator
08.00 Prymas Stefan Wyszyński
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Adwent na serio
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Każdy ma-łuch to potrafi
09.50 Słowo życia
10.00 Mocni Jego mocą
10.30 Sanktu-aria polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Leona XIV z Watykanu
12.00 Muzyczne chwile
12.10 Mateczni-

ki Polskości
12.25 Jestem mamą
12.40 Myśląc Historia
12.50 Odnaleźć siebie
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Życie lasu. Storczyki
14.00 Ojcostwo polecam
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Misja Szczecin – Madagaskar
16.00 Leśni mocarze
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
17.30 Powołani
18.00 Po stronie prawdy
18.50 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Przetrawiliśmy
23.30 Majdan modlitwa silniejsza od kul

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.30 Łowcy staroci
12.00 Fani czterech kółek
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
21.00 Samochód marzeń
22.00 Sklep marzeń
23.00 Głośno i szybko
00.00 Nagi instynkt przetrwania

KOŁĘDY I PASTORAŁKI

ARTYŚCI KABARETU

PIWNICA
POD BARANAMI26.12.2025
godz. 18.00Centrum Kultury
w Solecznikach

Wydarzenie w języku polskim
WSTĘP WOLNY!
Obowiązuje wstępna rejestracja
pod nr tel.: +37060314487
albo za pomocą kodu QR

STAROSTWO
W SOLECZNIKACH

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie Tel. +370 603 63 636

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do bu-

dowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +370 666 85 855

RÓŻNE

W dobre ręce oddam kota i koteczkę. Tel. +370 601 64 365

Zapraszamy rodziny z dziećmi na świąteczne przedstawienie

„Słucham, Wasza Wysokość!”

(reż. Oskar Wyganowski),
które odbędzie się **21 grudnia o godz. 13:00**
Teatr na Pohulance
(spektakl w języku polskim).

To interaktywna, angażująca opowieść o chłopcu Maciusiu, który niespodziewanie zostaje królem. Spektakl powstał na podstawie książki Janusza Korczaka „Król Maciuś Pierwszy”. W przedstawieniu dzieci stają się najważniejszą częścią procesu twórczego – wspólnie rozwiązują dylematy, współkształtują przebieg scenicznych wydarzeń oraz uczą się odpowiedzialności i obywatelskiej postawy.

Po spektaklu na wszystkie dzieci będzie czekał Święty Mikołaj ze słodkimi upominkami.

W spektaklu występują: Gabrielė Andruškevič, Božena Sosnowska, Oskar Wyganowski.

Świąteczna, ciepła i angażująca teatralna przygoda dla całej rodziny czeka na każdego z Was. Bilety znajdziecie: **kakava.lt**

(„KLAUSAU, JŪSŲ DIDENYBE!” Reż. Oskar Wyganowski)

KURIER WILEŃSKI

Prenumerata 2026

Roczna prenumerata trwa
do 28 grudnia b.r.

Wydanie codzienne (kod 0044)

Na miesiąc 10,00 €
Na 3 miesiące 28,00 €
Na 6 miesięcy 54,00 €
Na rok 105,00 €

Wydanie magazynowe (kod 0172)

Na miesiąc 4,00 €
Na 3 miesiące 11 €
Na 6 miesięcy 21,00 €
Na rok 40,00 €

Dla osób niepełnosprawnych oraz emerytów

Wydanie codzienne (kod 0227)

Na miesiąc 9,00 €
Na 3 miesiące 25,00 €
Na 6 miesięcy 49,00 €
Na rok 93,00 €

Prenumerata dla czytelników za granicą

Wydanie codzienne

Na miesiąc 20 €
Na 6 miesięcy 120 €
Na rok 240 €

Wydanie magazynowe

Na miesiąc 10 €
Na 6 miesięcy 60 €
Na rok 120 €

„Kurier Wileński” można zaprenumerować:

- w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
- drogą elektroniczną:
www.prenumeruok.lt;

Zasięgnąć informacji można pod nr. tel. (8-5) 260 84 44,
Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius,
kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

Kandydaci do tytułu Polak Roku 2025

Renata Brasel
Kierowniczka artystyczna
Zespołu Pieśni
i Tańca „Wilnia”

Władysław Kondratowicz
Minister spraw
wewnętrznych w rządzie
Republiki Litewskiej

Iwona Czerniawska
Dyrektorka Liceum im.
Adama Mickiewicza
w Wilnie

Daniel Naumovas
Wiceminister zdrowia
w rządzie Republiki
Litewskiej, naukowiec

Ks. Rajmund Jurolaitis
Proboszcz parafii
w Wisagini

Andrzej Orłowski
Członek SKOnSR,
dyr. spółki Żybartuva

Barbara Jundo-Kaliszewska
Doktor nauk
humanistycznych, autorka
monografii, organizatorka
konferencji naukowych

Beata Pietkiewicz
Była posłanka na Sejm RL,
prezes Forum
Wileńskiego,
projektantka mody

Alina Ewelina Kieżun
Harcerka, przedstawicielka
Litwy w Polonijnej Radzie
Konsultacyjnej przy
Marszałku Senatu RP

Agnieszka Skinder
Prowadząca programy,
konferansjerka,
dziennikarka,
działaczka

Plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego” – „Polak Roku 2025”

Kandydat z listy:

Imię, nazwisko czytelnika*:

Adres e-mail czytelnika*:

Telefon czytelnika*:

Zgłoszenia (liczba kuponów nie jest ograniczona, w jednej kopercie może być dowolna liczba kuponów) prosimy nadsyłać do 31 grudnia br. na adres redakcji: Birbynų g. 4a, 02121 Vilnius z dopiskiem „Polak Roku 2025”. Kuponów można również wrzucać do specjalnej skrzynki, która jest umieszczona w recepcji Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

*Dane kontaktowe są opcjonalne – w przypadku ich braku zgłaszający nie uczestniczy w konkursie dla głosujących. Nagrody dla czytelników będą rozdane podczas gali „PR2025”.